

Datum 2014-05-09

FI Dnr 11-13269

Finansinspektionen
P.O. Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Förslag till föreskrifter om tillsynskrav, kapitalbuffertar och bolagsstyrning

Finansinspektionen föreslår nya och ändrade föreskrifter som en följd av att förordning (EU) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (tillsynsförordningen)¹ har börjat gälla vid årsskiftet och att direktiv (EU) om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag (kapitaltäckningsdirektivet)² enligt regeringens förslag genomförs i Sverige per den 1 augusti 2014.

Finansinspektionens förslag är en del i det svenska genomförandet av den s.k. Basel 3-överenskommelsen som inom EU införs i form av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Det nu remitterade förslaget innehåller dock endast en del av de föreskriftsändringar som behövs för att genomföra regelverket. Finansinspektionen har även remitterat förslag till föreskrifter den 26 mars 2014.

Finansinspektionen föreslår att Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering upphävs i sin helhet. Det finns dock nationella val både i kapitaltäckningsdirektivet och i tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information. Finansinspektionen föreslår bl.a. bestämmelser om vilken information moderföretag ska offentliggöra om gruppens rättliga struktur, styrning och organisationsstruktur samt vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall som information enligt tillsynsförordningen ska offentliggöras.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller nya bestämmelser om kapitalbuffertar. Finansinspektionen föreslår bl.a. bestämmelser om undantag från krav på

---

¹ Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG.

institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert, hur kreditexponeringarnas geografiska område ska fastställas, hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas och vad en kapitalkonserveringsplan ska innehålla.

Finansinspektionen föreslår även ändringar i olika föreskrifter genom vilka reglerna om riskhantering, bolagsstyrning och ersättning utvecklas ytterligare för kreditinstitut och värdepappersbolag. Detta sker mot bakgrund av att vissa av bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet är nya i förhållande till vad som gällt tidigare. De föreslagna bestämmelserna rör bl.a. krav på inrättande av riskutskott, krav på att företagen ska ha en mångfaldspolicy, skillnader i kriterier för fast respektive rörlig ersättning och justering av rörlig ersättning.

Finansinspektionen föreslår vidare att det införs krav på att företagen årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det samlade behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Det föreslås även att företagen ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov till Finansinspektionen kvartalsvis.

De föreslagna föreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014. Det är samma datum som lagstiftningen, som kompletterar tillsynsförordningen och genomför kapitaltäckningsdirektivet, föreslås träda i kraft enligt regeringens lagrådsremiss. De nya rapporteringsföreskrifterna om rapportering av internt bedömt kapitalbehov föreslås träda i kraft den 15 juli 2014.

Innehåll

1	Utgångspunkter	4
1.1	Nuvarande och kommande regler	5
1.2	Målet med regleringen	9
1.3	Rättsliga förutsättningar	10
1.4	Ärendets beredning	10
1.5	Regleringsalternativ	10
1.6	Tillämpningsområde.....	11
1.7	Ikraftträdande	12
2	Motivering och överväganden.....	13
2.1	Offentliggörande av information.....	13
2.2	Kapitalbuffertar	26
2.3	Bolagsstyrning, riskhantering och ersättning	42
2.4	Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering	66
3	Konsekvenser	71
3.1	Berörda företag.....	71
3.2	Konsekvenser för företagen	72
3.3	Konsekvenser för mindre företag	78
3.4	Konsekvenser för konkurrensen på marknaden	79
3.5	Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin	80
3.6	Konsekvenser för Finansinspektionen	80

1 Utgångspunkter

Finanskrisen som inleddes 2007 ledde till ett stort antal insatser för att värna den finansiella stabiliteten. I G20-deklarationen från Pittsburgh, den 24–25 september 2009, träffades en global överenskommelse om åtgärder för att bl.a. förbättra kapitaliseringen av banksystemen. Under december 2010 gav sedan Baselkommittén för banktillsyn (Baselkommittén) ut ett nytt ramverk för banker, den s.k. Basel 3-överenskommelsen³.

I juni 2006 antogs direktiv 2006/48/EG om rätten att starta och driva verksamhet i kreditinstitut (kreditinstitutsdirektivet) samt direktiv 2006/49/EG om kapitalkrav för värdepappersbolag och kreditinstitut (kapitalkravsdirektivet). Kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet kallades gemensamt kapitalkravsdirektiven eller CRD (Capital Requirement Directives). Kapitalkravsdirektiven byggde på den s.k. Basel 2-överenskommelsen och syftade till att upprätthålla den finansiella stabiliteten genom att säkerställa att kreditinstitut och värdepappersbolag var finansiellt sunda och stabila. Det svenska kapitaltäckningsregelverket, se avsnitt 1.1, baseras på dessa direktiv.

Europeiska kommissionen (kommissionen) presenterade den 20 juli 2011 förslag till ett nytt direktiv (kapitaltäckningsdirektivet) och en ny förordning (tillsynsförordningen) som ersätter kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet. Kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen antogs av Europaparlamentet och Europeiska rådet den 26 juni 2013 och gäller sedan den 1 januari 2014. De nya rättsakterna innebär att Basel 3-överenskommelsen genomförs i bindande regler på EU-nivå. Finansinspektionen kompletterade reglerna i tillsynsförordningen med föreskrifter som trädde i kraft den 1 januari 2014.

De nya reglerna innebär att det på institut inom EU ställs krav på mer kapital av bättre kvalitet, krav på att upprätthålla olika kapitalbuffertar, ökade krav på likviditetsreserv samt ökade krav på rapportering av likviditet och bruttosoliditet. Kapitalbaskravet för exponeringar mot små och medelstora företag sänks medan kapitalbaskravet för exponeringar mot OTC-derivat höjs. I tillsynsförordningen införs även möjligheter för medlemsstaterna att använda ett antal specifika makrotillsynsåtgärder för att motverka systemriskerna på nationell nivå. Även kommissionen kan genom delegerade akter införa striktare tillsynskrav under ett år för att motverka risker som uppstår på grund av

---

³ Basel 3: A global regulatory framework for more resilient banks and banking systems, December 2010 samt uppdatering i juni 2011, www.bis.org.

marknadsutvecklingen inom och utanför EU och som kan få effekt på alla medlemsstater.

Kapitaltäckningsdirektivet ställer även ökade krav på bolagsstyrning och riskhantering. Utökade sanktionsmöjligheter ges till behörig myndighet genom att taket för sanktionsavgiften höjs och genom att sanktionsavgift framöver även kan ges till fysiska personer. Kapitaltäckningsdirektivet ställer vidare krav på att skydd för visseblåsare införs.

1.1 Nuvarande och kommande regler

Nuvarande regler

Regler om kapitaltäckning och stora exponeringar finns i lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningslagen), lagen (2006:1372) om införande av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (införandelagen) och förordningen (2006:1533) om kapitaltäckning och stora exponeringar (kapitaltäckningsförordningen).

Regler om kapitaltäckning finns även i följande föreskrifter och allmänna råd:

- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:1) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan kapitaltäckningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:2) om krav för att godkännas som kreditvärderingsföretag vid tillämpning av lagen (2006:1371) om kapitaltäckning och stora exponeringar (nedan föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:4) om rapportering av ränterisk i övrig verksamhet (nedan ränteriskrapporten),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2007:5) om offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering (nedan föreskrifterna om offentliggörande), och
- Finansinspektionens föreskrifter (2013:27) om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag (nedan tillsynsföreskrifterna).

Reglerna ovan kallas tillsammans för kapitaltäckningsregelverket i remisspromemorian.

Regler om bolagsstyrning finns i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse (LBF) och lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LVM).

Ett flertal av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd innehåller regler om hur företaget ska styra sin verksamhet. De föreskrifter och allmänna råd som innehåller regler om bolagsstyrning och som i sak påverkas av genomförande av kapitaltäckningsdirektivet är:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse (nedan värdepappersföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, värdepappersbolag och fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning (nedan ersättningsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (nedan föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll)
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:4) om hantering av operativa risker (nedan föreskrifterna om hantering av operativa risker)⁴, och
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:5) om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem (nedan föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem)⁵.

Reglering på EU-nivå

Som nämnts ovan ersattes kreditinstitutsdirektivet och kapitalkravsdirektivet av ett nytt direktiv och en ny förordning den 1 januari 2014. Dessa benämns:

- Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut och värdepappersföretag, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiv 2006/48/EG och 2006/49/EG, och
- Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

Kapitaltäckningsdirektivet innehåller bl.a. regler om villkoren för att få utöva verksamhet i ett kreditinstitut, regler om etableringsfrihet inom EU samt om förhållandet till tredje land, regler om tillsyn, sanktioner och bolagsstyrning. Därutöver innehåller direktivet bestämmelser om kapitalbuffertar (kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, kapitalbuffertar för systemviktiga institut och systemriskbufferten) som ger medlemsstaterna möjlighet att ålägga instituten att hålla mer kapital än vad som följer direkt av tillsynsförordningen. Tillsynsförordningen innehåller specificerade krav för kreditinstituts och värdepappersföretags kapitaltäckning, stora exponeringar, offentliggörande av information och likviditet. Förordningen innehåller dessutom krav på institut att lämna information om bruttosoliditet. Medlemsstaterna får välja att fasa in en del av ändringarna gradvis fram till år 2019.

---

⁴ Träder i kraft den 1 juni 2014.

⁵ Träder i kraft den 1 juni 2014.

Den europeiska banktillsynsmyndigheten (Eba) har fått i uppdrag att säkerställa att en samlad uppsättning harmoniserade regler och enhetliga tillsynsrutiner tillämpas av de nationella tillsynsmyndigheterna. Eba lämnar förslag till tekniska standarder för tillsyn eller genomförande som sedan antas av kommissionen i form av EU-förordningar eller beslut. Eba får genom ett flertal artiklar i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet mandat att lämna förslag till tekniska standarder och att ge ut riktlinjer. Eba har dessutom möjlighet att på eget initiativ utfärda riktlinjer och rekommendationer som är riktade till behöriga myndigheter eller finansmarknadsaktörer. Totalt har Eba cirka 240 produkter att leverera enligt sitt arbetsprogram för 2014⁶.

En teknisk standard som antagits av kommissionen i form av en förordning, gäller direkt som lag i Sverige när den träder i kraft och är även omedelbart tillämplig i alla andra medlemsstater. Riktlinjer och rekommendationer som utfärdats av Eba gäller som allmänna råd i Sverige⁷. Finansinspektionen har möjlighet att omarbota riktlinjer till bindande regler i form av föreskrifter för det fall vi har bemyndigande att göra detta.

Hur genomförs kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen i Sverige?

I april 2012 tillsatte regeringen en utredning som haft i uppdrag att analysera och lämna förslag till de lagändringar som krävs för att genomföra tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Utredningens betänkande om förstärkta kapitaltäckningsregler (SOU 2013:65) (kapitaltäckningsutredningens betänkande)⁸ som överlämnades den 16 september 2013 innehåller utredarens förslag till ändringar i svensk lagstiftning till följd av de nya reglerna⁹. Finansdepartementet remitterade betänkandet under hösten 2013 och den 3 april 2014 lämnade regeringen en remiss till lagrådet med regeringens omarbetade lagstiftningsförslag med hänsyn tagen till remissinstansernas synpunkter (lagrådsremissen)¹⁰. Lagändringarna träder enligt regeringens förslag i kraft den 1 augusti 2014, förutom vissa bestämmelser om kapitalbuffertar som träder i kraft senare (se avsnitt 2.2 om kapitalbuffertar).

Enligt lagrådsremissen föreslår regeringen bl.a. att kapitaltäckningslagen, införandelagen och kapitaltäckningsförordningen upphör att gälla. Dessa ersätts enligt förslaget av en lag om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag (tillsynslagen) och en lag om kapitalbuffertar

⁶ Eba work program 2013-09-30, <http://www.eba.europa.eu/about-us/work-programme/current-work-programme>

⁷ Se Ebas hemsida för mer information om gällande tekniska standarder och riktlinjer, <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy>

⁸ <http://www.regeringen.se/sb/d/17757/a/223802>

⁹ För vidare läsning så innehåller kapitaltäckningsutredningens betänkande mer beskrivningar av de nya reglerna, särskilt de i direktivet, än vad som ges i denna remisspromemoria.

¹⁰ <http://www.regeringen.se/sb/d/18203/a/238130>

(buffertlagen). Kapitäläckningsdirektivet genomförs även genom föreslagna ändringar i 22 författningar, t.ex. i LBF och LVM.

En EU-förordning är direkt tillämplig i varje medlemsstat. Några genomförandeåtgärder för att tillsynsförordningen ska få giltighet som svensk lag ska, och får, därför inte vidtas. Däremot förutsätter tillsynsförordningen att vissa nationella åtgärder vidtas för att fylla ut förordningens bestämmelser och nationell rätt behöver anpassas för att säkerställa att den svenska lagstiftningen inte innehåller bestämmelser som innebär en dubbelreglering eller hamnar i konflikt med förordningen. Om en konflikt ändå skulle inträffa, har tillsynsförordningen företräde. Tillsynsförordningen började gälla den 1 januari 2014 och kompletteras av tillsynsföreskrifterna.

Den 26 mars 2014 lämnade Finansinspektionen en remiss¹¹ med förslag på att upphäva kapitäläckningsföreskrifterna, föreskrifterna för godkännande av kreditvärderingsföretag och tillsynsföreskrifterna. I remissen föreslog Finansinspektionen dessutom:

- föreskrifter om rapportering,
- föreskrifter om likviditet,
- föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen,
- föreskrifter där termer och begrepp behöver justeras så att de överensstämmer med tillsynsförordningen, och
- föreskrifter där ändringar behöver göras av olika hänvisningar mot bakgrund av att lagar, förordningar och föreskrifter kommer att upphävas och ersättas av nya lagar, förordningar och föreskrifter.

Regler som behandlas i denna remisspromemoria

Denna promemoria innehåller den andra delen av Finansinspektionens förslag till föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningen och genomför en del av bestämmelserna i kapitäläckningsdirektivet. Efter att remissinstansernas synpunkter på remissen den 26 mars 2014 och på denna remiss har beaktats kommer dessa två remisser att sammanfogas i en gemensam beslutspromemoria. Finansinspektionen avser att i sommar fatta beslut om de nya reglerna.

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna om offentliggörande upphävs, vilket föranleds av att merparten av reglerna om offentliggörande finns i tillsynsförordningen. Reglerna i tillsynsförordningen kompletteras dock av ett flertal nationella val som framgår av kapitäläckningsdirektivet. Även tillsynsförordningen innehåller nationella val. Finansinspektionen föreslår därför i denna remissomgång föreskrifter rörande offentliggörande av

---

¹¹ Remisspromemoria om nya regler om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, 2014-03-26. <http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Forslag-nya-FFFS/Listan/forslag-till-nya-regler-om-tillsynskrav-for-kreditinstitut-och-vardepappersforetag/>

information, se avsnitt 2.1. Informationen ska i vissa fall offentliggöras i företagets årsredovisningar, vilket leder till att Finansinspektionen även föreslår att nya upplysningskrav införs i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (redovisningsföreskrifterna). Finansinspektionen föreslog även i remissen den 26 mars 2014 vissa ändringar när det gäller offentliggörande av likviditetsrisk.

Finansinspektionen föreslår nya föreskrifter om kapitalbuffertar, vilka genomför bestämmelser i kapitäläckningsdirektivet. Bestämmelserna som genomförs i föreskrifter är huvudsakligen tekniska och utvecklar begrepp m.m. som finns i den föreslagna buffertlagen, se avsnitt 2.2.

De regler om bolagsstyrning och ersättningar i kapitäläckningsdirektivet som ska genomföras i Finansinspektionens föreskrifter föreslås införas som ändringar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, värdepappersföreskrifterna och i ersättningsföreskrifterna, se avsnitt 2.3.

Finansinspektionen föreslår även bestämmelser om att företagen ska dokumentera sin interna kapital- och likviditetsutvärdering och kvartalsvis rapportera uppgifter till Finansinspektionen om bedömt kapitalbehov. Dessa bestämmelser föreslås införas dels i de föreslagna föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar dels i en ny rapporteringsföreskrift som benämns föreskrifterna om rapportering av bedömt kapitalbehov, se avsnitt 2.4.

Denna remisspromemoria behandlar således Finansinspektionens förslag avseende:

- föreskrifter om offentliggörande av information,
- föreskrifter om kapitalbuffertar,
- föreskrifter om bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar, och
- föreskrifter om företagets interna kapital- och likviditetsutvärdering.

1.2 Målet med regleringen

Syftet med såväl kapitäläckningsdirektivet, tillsynsförordningen som Finansinspektionens förslag är att skapa relevanta och tydliga regler som säkerställer att instituten är tillräckligt kapitaliserade och har en tillräcklig likviditet för att möta de risker som verksamheten är exponerad mot. Ett annat viktigt syfte med reglerna är att förbättra företagets bolagsstyrning genom att ställa krav på interna regler, rutiner och processer som ska finnas i ett företag för att säkra en god styrning, riskhantering och kontroll. De ökade kraven på företag att offentliggöra information syftar huvudsakligen till att förbättra marknadsdisciplinen för företag genom att ge marknadsaktörer tillgång till mer och bättre information om företagets risker och finansiella ställning.

Målet med föreskrifterna är att höja kvaliteten och storleken på kapitalbasen samt att bidra till att företagen som omfattas har god styrning, riskhantering och kontroll. Både de kvantitativa kapitalbaskraven och de kvalitativa kraven på bolagsstyrning ska främja stabiliteten i det finansiella systemet.

Finansinspektionen avser att uppnå målet med föreskrifterna genom att genomföra aktuella delar av kapitaltäckningsdirektivet samt införa de regler och göra de regeländringar som är nödvändiga med anledning av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

1.3 Rättsliga förutsättningar

I det lagförslag med kompletterande bestämmelser till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet som finns i lagrådsremissen ges bemyndigande till regeringen eller till den myndighet som regeringen bestämmer att utfärda föreskrifter. Bemyndiganden ges dels i 10 kap. 1 och 2 §§ tillsynslagen dels i 10 kap. 1 § buffertlagen. Finansinspektionen förväntar sig att regeringen i en kommande förordning ger Finansinspektionen de bemyndiganden som behövs för att utfärda de föreskrifter som föreslås i denna promemoria.

Bemyndigande att meddela föreskrifter om bolagsstyrning, riskhantering och ersättning återfinns i 10 kap. 2 § 1 tillsynslagen (som ska kompletteras med bemyndigande i förordning), 5 kap. 2 § 4 förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 1 § 3, 4 och 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden och 18 § 10 förordningen (2013:588) om värdepappersfonder.

I denna remissomgång lämnar Finansinspektionen även förslag till föreskrifter med stöd av 4 § 1 och 3 förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag och 19 b § förordningen (1992:308) om utländska filialer m.m.

1.4 Ärendets beredning

Finansinspektionen har under arbetet med föreskrifterna fört en dialog med tillsynsmyndigheterna i övriga nordiska och vissa andra europeiska länder.

En extern referensgrupp bestående av representanter för berörda branschorganisationer har deltagit i beredningen av detta ärende genom att vissa specifika frågor har ställts till referensgruppen.

1.5 Regleringsalternativ

Tillsynsförordningen började gälla i Sverige den 1 januari 2014. Lagändringarna till följd av kapitaltäckningsdirektivet och lagändringar som kompletterar tillsynsförordningen ska enligt förslaget i lagrådsremissen träda i kraft den 1 augusti 2014.

Bindande föreskrifter är nödvändiga för att kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen till fullo kan anses vara genomförda i svensk rätt. Av denna anledning saknas alternativa sätt för Finansinspektionen att reglera de aktuella delarna av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen.

För att i så stor utsträckning som möjligt bidra till harmoniserade regler inom EU väljer Finansinspektionen att ta fram föreskrifter som nära följer utformningen av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen.

Finansinspektionen har i arbetet med att ta fram föreskrifterna om stora exponeringar och om ersättningssystem, utöver tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet, även beaktat Ebas riktlinjer. Här har dock bara vissa mycket begränsade delar tagits med i föreskrifterna. Eba arbetar med ett flertal riktlinjer och tekniska standarder som framöver kommer att påverka hur institut ska tillämpa reglerna i tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet. Eftersom Ebas arbete med riktlinjer och tekniska standarder pågår väljer Finansinspektionen att avvakta med ytterligare reglering för att vid ett senare tillfälle se över behovet av anpassningar av Finansinspektionens föreskrifter.

1.6 Tillämpningsområde

Föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar föreslås omfatta bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar samt värdepappersbolag. Bestämmelserna föreslås även omfatta betalningsinstitut, Svenska skeppshypotekskassan, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning avseende finansiella instrument och förvaltare av alternativa investeringsfonder (AIF-förvaltare) med tillstånd för diskretionär förvaltning av investeringsportföljer. I promemorian nedan används begreppet företag som samlingsbegrepp.

Av 2 kap. 10 a § lagen om värdepappersfonder i lagrådsremissen framgår att fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning ska tillämpa de regler i tillsynsförordningen som gäller för värdepappersbolag med motsvarande verksamhet. Även AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning ska enligt 7 kap. 6 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder i lagrådsremissen tillämpa de bestämmelser i tillsynsförordningen som gäller för ett värdepappersbolag med motsvarande verksamhet.

Föreskrifterna ska dessutom gälla för företag när de tillämpar artiklarna 11–18 tillsynsförordningen på grundval av sin konsoliderade situation. Detta innebär att föreskrifterna tillämpas på ett företag på samma sätt som om det företaget, tillsammans med ett eller flera andra enheter, utgjorde ett enda företag.

Föreskrifterna om rapportering av bedömt kapitalbehov föreslås omfatta bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag, kreditmarknadsföreningar och värdepappersbolag.

Vad avser de nya kraven om bolagsstyrning och ersättningar redogör Finansinspektionen för tillämpningsområdet i respektive avsnitt längre fram i denna promemoria.

1.7 Ikraftträdande

De föreslagna föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar, övriga ändringsföreskrifter som beskrivs i denna promemoria föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014. Bestämmelserna om rapportering av internt bedömt kapitalbehov föreslås träda i kraft den 15 juli 2014.

2 Motivering och överväganden

Nedan ges en beskrivning av Finansinspektionens förslag och vilka överväganden som gjorts avseende föreskrifter om offentliggörande av information om kapitaltäckning, kapitalbuffertar, information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering samt bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar. För mer information om överväganden rörande övriga föreskriftsändringar till följd av kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen se remisspromemorian som lämnades den 26 mars 2014.

2.1 Offentliggörande av information

Finansinspektionen föreslår att föreskrifterna om offentliggörande av information upphävs i sin helhet.

Bestämmelserna i föreskrifterna om offentliggörande innehåller krav på offentliggörande av information om kapitaltäckning och riskhantering. Föreskrifterna anger vid vilken tidpunkt och med vilka intervall informationen ska offentliggöras samt var den ska finnas tillgänglig (2 och 12 kap.). Föreskrifterna innehåller även krav på allmän information om företaget och den finansiella företagsgruppen (3 kap.) samt information om kapitalbas och kapitalbaskrav (4 kap.). Vidare innehåller föreskrifterna krav på offentliggörande av information om kreditrisk, värdepapperisering, motpartsrisk, operativ risk, information som ska lämnas av företag som beräknar kapitalkrav för marknadsrisk med egna modeller samt information om ränterisk och aktierisk för positioner som inte ingår i handelslagret (5–9 kap.). Slutligen innehåller föreskrifterna även krav på offentliggörande av information om likviditetsrisk (10 kap.) och bestämmelser om ersättningssystem (11 kap.).

Bestämmelserna i 2–9 kap. och 11 kap. föreskrifterna om offentliggörande bygger uteslutande på artiklar i kreditinstitutsdirektivet. Dessa regler återfinns numera huvudsakligen i tillsynsförordningen och därför föreslår Finansinspektionen att föreskriften upphävs i sin helhet.

Finansinspektionen har dock i remissen den 26 mars 2014 föreslagit att reglerna i 10 kap. föreskrifterna om offentliggörande överförs med mindre redaktionella ändringar till Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisk för kreditinstitut och värdepappersbolag. De redan remitterade reglerna kan komma att anpassas redaktionellt till Finansinspektionens förslag i denna remisspromemoria.

Bestämmelserna om offentliggörande av information återfinns i artiklarna 431–455 och 492 tillsynsförordningen och i artiklarna 89–90 och 106 kapitaltäckningsdirektivet. Både förordningen och direktivet innehåller nya krav på offentliggörande av information jämfört med nuvarande bestämmelser.

I beslutspromemorian till tillsynsföreskrifterna¹² beskrivs ändringarna som följer av att föreskrifterna om offentliggörande upphävs och motsvarande krav fortsättningsvis framgår av tillsynsförordningen.

Det finns dock nationella val både i kapitaltäckningsdirektivet och i tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information. I kommande avsnitt föreslår Finansinspektionen regler som kompletterar tillsynslagen och tillsynsförordningen vad avser offentliggörande av information om kapitaltäckning och risk.

2.1.1 Förslag till föreskrifter om offentliggörande av information

Finansinspektionen föreslår att krav på offentliggörande av information som följer av nationella val i tillsynsförordningen och i kapitaltäckningsdirektivet införs i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. De föreslagna föreskrifterna avseende offentliggörande av information meddelas mot bakgrund av de bemyndiganden som finns i 10 kap. 1 § 1 och 2 § 2 och 3 tillsynslagen. Finansinspektionen har vid utarbetandet av förslagen utgått ifrån att regeringen kommer att i förordningsform föreskriva att myndigheten får meddela dessa föreskrifter. Innehållet i denna förordning är dock ännu inte känt.

Föreskriftsförslagen behandlar:

- vilken information om gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur som moderföretag ska offentliggöra enligt 6 kap. 2 § tillsynslagen,
- vid vilken tidpunkt, på vilken plats och med vilka intervall företagen ska offentliggöra sådan information som anges i artiklarna 431-455 i tillsynsförordningen, och
- komplettering av tillsynsförordningens bestämmelser om offentliggörande av information.

Årlig information som ska lämnas om gruppens rättsliga struktur, styrning och organisationsstruktur

Enligt artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet ska behörig myndighet kunna kräva att ett moderföretag årligen offentliggör, i fullständig form eller i form av hänvisningar till likvärdig information, en beskrivning av gruppens rättsliga struktur, samt lednings- och organisationsstruktur.

---

¹² Beslutspromemoria om nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, 2013-12-10. <http://www.fi.se/Regler/FIs-forfattningar/Samtliga-forfattningar/201328/>

Kapitaltäckningsdirektivet anger att beskrivningen ska göras utifrån innehållet i följande artiklar i samma direktiv:

- artikel 14.3 kapitaltäckningsdirektivet om kreditinstituts nära förbindelser med andra fysiska och juridiska personer,
- artikel 74.1 kapitaltäckningsdirektivet om bolagsstyrning, och
- artikel 109.2 kapitaltäckningsdirektivet om krav på gruppnivå eller undergruppsnivå.

I lagrådsremissen föreslår regeringen att ett krav på offentliggörande enligt artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet införs i 6 kap. 2 § tillsynslagen. Enligt förslaget ska regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer få meddela föreskrifter om vilken information som moderföretaget ska offentliggöra enligt denna bestämmelse.

Finansinspektionen föreslår därför i 8 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att den information som moderföretag årligen ska offentliggöra ska innehålla en beskrivning av den organisationsmässiga och rättsliga strukturen mellan de företag som ingår i moderföretagets konsoliderade situation och de nära förbindelser som kreditinstitut i den konsoliderade situationen har till fysiska eller juridiska personer. Vidare föreslår Finansinspektionen att moderföretaget ska offentliggöra vilka åtgärder som moderföretaget vidtar för att styra verksamheten i de företag som ingår i den konsoliderade situationen. Finansinspektionens bedömning är att den av inspektionen specificerade informationen motsvarar den information som avses i artikel 106.2 kapitaltäckningsdirektivet.

Vid utformningen av den nya bestämmelsen har Finansinspektionen tagit hänsyn till avsikten, vilken är att marknadsaktörer och allmänheten ska få information om företagets struktur och styrning. En sådan beskrivning, tillsammans med övriga upplysningar, bidrar till en ökad förståelse för företagets verksamhet och risker.

Tidpunkter, plats och intervall för offentliggörande

Artikel 433 tillsynsförordningen reglerar att institut åtminstone årligen ska offentliggöra information enligt artiklarna 435–455 tillsynsförordningen vid samma tillfälle som de publicerar årsredovisningen. Förordningen anger vidare i artikel 434.1 att instituten själva får fastställa informationsmedium för offentliggörande av information.

I artikel 106.1 kapitaltäckningsdirektivet finns bestämmelser om särskilda krav på offentliggörande. Behöriga myndigheter ska ha befogenhet att kräva att instituten mer än en gång per år offentliggör den information som avses i artiklarna 431–455 i tillsynsförordningen samt sätta tidsfrister för offentliggörandet. Därtill ska behörig myndighet kunna reglera vilka specifika

medier och platser för offentliggörande av annan information än årsredovisningen som instituten ska använda. I lagrådsremissen har regeringen i 10 kap. 2 § 2 tillsynslagen föreslagit ett sådant bemyndigande.

Årligt offentliggörande av information

Som nämnts ovan anges det i artikel 433 tillsynsförordningen att årliga upplysningar ska offentliggöras i samband med årsredovisningen. Enligt nuvarande bestämmelser i 2 kap. 1 § föreskrifterna om offentliggörande ska företag publicera årlig information så snart som möjligt, dock senast i samband med att årsredovisningen eller koncernredovisningen offentliggörs. För noterade företag innebär så snart som möjligt senast fyra månader efter balansdagen.

Enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551) ska aktiebolag hålla en ordinarie bolagsstämma inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår. På den ordinarie bolagsstämman ska årsredovisningen och i förekommande fall koncernredovisningen fastställas av stämman. Företag som är emittenter av noterade värdepapper (dvs. noterade företag) ska enligt 16 kap. 4 § LVM så snart som möjligt och senast fyra månader efter utgången av varje räkenskapsår offentliggöra sin årsredovisning och i förekommande fall koncernredovisning.

Finansinspektionen finner ingen anledning att reglera detta ytterligare och avstår därför från att sätta särskilda tidsangivelser för offentliggörande av den årliga informationen. Det befintliga kravet i 2 kap. 1 § föreskrifterna om offentliggörande utgår således.

Av nuvarande bestämmelser i 2 kap. 5 § föreskrifterna om offentliggörande framgår att om informationen som offentliggörs enligt föreskrifterna inte lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna ska den finnas tillgänglig på företagets webbplats. Vidare framgår det i allmänna råd att den kvartalsvisa informationen och information om ersättningsystem bör finnas tillgänglig på företagets webbplats även om den lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna.

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att informationen som ska offentliggöras enligt artiklarna 435–455 tillsynsförordningen ska finnas tillgänglig på företagets webbplats. Det innebär att om företagen väljer att lämna den årliga informationen i årsredovisningen och i förekommande fall koncernredovisningen ska dessa dokument finnas på företagets webbplats. De företag som inte har en webbplats ska till allmänheten kunna tillhandahålla informationen på annat sätt.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att informationen som företagen offentliggör om kapitaltäckning och riskhantering är lättillgänglig. Det ställs idag inte krav på att samtliga företag ska publicera sin årsredovisning, koncernredovisning eller delårsrapport på sin webbplats. Om företagen väljer

att offentliggöra den årliga informationen i de nämnda finansiella rapporterna och inte publicerar dem på en webbplats kan det bli svårt för allmänheten och marknadsaktörerna att hitta information om företagets kapitaltäckning och riskhantering. Finansinspektionens förslag syftar till att värna konsumentskyddet genom att förbättra allmänhetens och marknadsaktörernas möjligheter att få insyn i företagets kapitaltäckning och riskhantering.

Kvartalsvis offentliggörande av information

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag ska lämna viss information om sin kapitaltäckning fyra gånger per år. Finansinspektionen anser att det är viktigt att marknaden löpande får övergripande information om kapitaltäckningen. Vilken information som Finansinspektionen föreslår ska lämnas framgår av nästa avsnitt.

Vidare föreslår Finansinspektionen i 8 kap. 8 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företagen, precis som i dag, ska offentliggöra informationen för samma balansdagar som gäller för den kvartalsvisa inrapporteringen, dvs. per den 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Informationen ska enligt förslaget till 8 kap. 8 § andra stycket föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar lämnas så snart som möjligt, dock senast två månader efter balansdagen. De bestämmelser som nu föreslås innebär ingen förändring mot gällande bestämmelser i 2 kap. 2 § föreskrifterna om offentliggörande.

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 9 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att även den kvartalsvisa informationen i likhet med den årliga informationen ska finnas tillgänglig på företagets webbplats. Om den kvartalsvisa informationen lämnas i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna ska dessa dokument finnas på webbplatsen. I de nuvarande allmänna råden till 2 kap. 5 § föreskrifterna om offentliggörande anges att den kvartalsvisa informationen bör finnas tillgänglig både på företagets webbplats och i de finansiella rapporterna. Finansinspektionen anser dock att det är viktigt att denna information finns tillgänglig på företagets webbplats och att detta därför ska regleras genom föreskrifter istället för genom allmänna råd. I det fall ett företag inte har en webbplats ska informationen göras tillgänglig för allmänheten på annat sätt.

Finansinspektionen anger även i 8 kap. 9 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag precis som i dag kan offentliggöra den kvartalsvisa information enligt 8 kap. 3–7 §§ i årsredovisningen, koncernredovisningen eller delårsrapporterna. Enligt förslaget till 8 kap. 10 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar behöver ett företag inte separat offentliggöra den kvartalsvisa informationen när den sammanfaller med offentliggörande av den information som anges i artiklarna 435–455 och som enligt artikel 433 tillsynsförordningen ska lämnas minst en gång per år och i samband med årsredovisningen. Kvartalsvis information som lämnas för en balansdag som

sammanfaller med den årliga informationen ska dock lämnas senast fyra månader efter balansdagen. Detta innebär att även fast Finansinspektionen inte föreslår några bestämmelser avseende tidsfrist för offentliggörande av den information som enligt tillsynsförordningen ska lämnas minst årligen i samband med årsredovisningen, så måste den årliga informationen publiceras inom fyra månader om ett företag väljer att offentliggöra den kvartalsvisa informationen i årsredovisningen eller i förekommande fall koncernredovisningen.

Innehållet i den kvartalsvisa informationen

Finansinspektionen föreslår så som nämnts ovan att det i 8 kap. 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar införs bestämmelser om att företag kvartalsvis ska offentliggöra viss information. Idag ska företag kvartalsvis offentliggöra information om kapitalbas och kapitalbaskrav. De nya kraven skiljer sig något från nuvarande bestämmelser eftersom regelverket har förändrats i och med att föreskrifterna om offentliggörande upphävs och ersätts med bestämmelser i tillsynsförordningen.

Finansinspektionen föreslår att uppgifter om kapitalbas och riskvägt exponeringsbelopp ska offentliggöras. Finansinspektionen föreslår även att tre nya upplysningskrav ska ingå i den kvartalsvisa informationen. Det första är information om företagets internt bedömda kapitalbehov, den andra är information om kapitalbuffertar och det tredje är information om företagets bruttosoliditetsgrad.

Finansinspektionens förslag till kvartalsvis information beskrivs nedan.

Kapitalbas

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag varje kvartal ska offentliggöra sammanfattande information om sin kapitalbas. Enligt artikel 437.1 a tillsynsförordningen ska företagen offentliggöra en fullständig avstämning av poster i kärnprimärkapital, övrigt primärkapital, supplementärkapital samt filter och avdrag som tillämpats i enlighet med artiklarna 32–35, 36, 56, 66 och 79 på företagets kapitalbas och balansräkning i företagets reviderade årsredovisning.

Finansinspektionen anser inte att en fullständig avstämning behöver offentliggöras varje kvartal utan föreslår att företagen åtminstone ska offentliggöra beloppet för kärnprimärkapital, övrigt primärkapital, supplementärkapital och total kapitalbas. Informationen ska vara densamma som företaget minst årligen offentliggör i enlighet med bilaga 4 rad 29, rad 45, rad 58 respektive rad 59 i kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1423/2013 av den 20 december 2013 om tekniska standarder för genomförande med avseende på de upplysningskrav om kapitalbas som gäller för institut

enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 (den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation)¹³. Siffrorna ska anges efter de filter och avdrag som ska tillämpas enligt tillsynsförordningen och föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar (s.k. lagstiftningsjusteringar). Informationen om kapitalbasen motsvarar uppgifter som idag lämnas enligt 12 kap. 1 § föreskrifterna om offentliggörande men skiljer sig åt då kapitalbasen numera beräknas enligt tillsynsförordningen.

Riskvägt exponeringsbelopp

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 4 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag varje kvartal ska offentliggöra uppgifter om totalt riskvägt exponeringsbelopp uppdelat på det sätt som anges i artikel 438 tillsynsförordningen. Av artikel 438 tillsynsförordningen framgår vilken information som företagen ska offentliggöra om huruvida de uppfyller kraven i artikel 92 och 73 i tillsynsförordningen.

Enligt nu gällande krav i föreskrifterna om offentliggörande ska företagen offentliggöra uppgifter om kapitalkrav. Information om kapitalbasen och kapitalkravet möjliggör en beräkning av den kapitalkvot som stadgas i 2 kap. 1 § kapitaltäckningslagen, vilken regeringen nu föreslår ska upphävas.

Finansinspektionen gör bedömningen att företag ska offentliggöra riskvägt exponeringsbelopp istället för kapitalbaskravet eftersom uppgifter om riskvägt exponeringsbelopp möjliggör en beräkning av de kapitalrelationer som företaget ska uppfylla enligt artikel 92 tillsynsförordningen.

Finansinspektionen anser att det är viktigt för marknadsaktörerna och allmänheten att oftare än en gång per år få information om hur de riskvägda exponeringsbeloppen utvecklas i företagen.

Kapitalbehov

Finansinspektionen föreslår att det i 8 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar införs krav på att företagen varje kvartal ska offentliggöra sin egen bedömning av det samlade kapitalbehovet.

Enligt artikel 438 b tillsynsförordningen ska företag, på den relevanta behöriga myndighetens begäran, offentliggöra resultatet av sin interna process för bedömning av kapitalbehovet. Företag är skyldiga enligt 6 kap. 2 § LBF och enligt 8 kap. 4 § LVM att åtminstone ha metoder som gör det möjligt att fortlöpande värdera och upprätthålla ett kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som företaget är eller kan komma att bli exponerat för. Behörig myndighet kan dessutom ställa krav på företag att offentliggöra sammansättningen av det särskilda

---

¹³ Genomförandeförordningen hittas på följande webbplats. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?qid=1396256037258&uri=CELEX:32013R1423>.

kapitalbaskravet som Finansinspektionen beslutat om enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen.

Finansinspektionen anser att bedömningen av kapitalbehovet är en viktig komponent i företagets offentliggörande av information, eftersom den leder till ökad transparens när det gäller vilka risker som företaget själv har identifierat i verksamheten och kapitalbehovet ger information om hur företagen värderar storleken på dessa risker. I och med att uppgifterna offentliggörs får företagets intressenter bättre förutsättningar att bedöma den mängd kapital som hålls för att täcka riskerna.

Kapitalrelationer och kapitalbuffertar

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att den kvartalsvisa informationen ska innehålla information om företagets kapitalrelationer och kapitalbuffertar.

I artikel 440 tillsynsförordningen stadgas att ett företag ska offentliggöra vissa uppgifter om kapitalbuffertar. Företag ska enligt den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation i särskilt angivna mallar årligen publicera information om sin kapitalbas och informationen ska dessutom innehålla upplysningar om kapitalbuffertar och kapitalbasrelationer. I denna framgår det bl.a. att institut minst årligen ska offentliggöra information om företagets kapitalrelationer och kapitalbuffertar i enlighet med rad 61–68 i bilaga 4.

Informationen som avses är följande och ska enligt den tekniska standarden uppges som procentandelar av det totala riskvägda exponeringsbeloppet:

- kärnprimärkapital, primärkapital och total kapitalbas (rad 61–63),
- institutspecifika buffertkrav med uppgift om hur de fördelas mellan kapitalkonserveringsbuffert, den kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och tillämplig kapitalbuffert för systemviktiga institut (rad 64–67a), och
- kärnprimärkapital tillgängligt att användas för att täcka krav på kapitalbuffertar enligt ovanstående punkt (rad 68).

Finansinspektionen föreslår att den kvartalsvisa informationen ska innehålla information om företagets kapitalrelationer och kapitalbuffertar enligt rad 61–68 bilaga 4 i den tekniska standarden om offentliggörande av kapitalbasinformation.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att företagen minst fyra gånger per år offentliggör denna information då det möjliggör för marknadsaktörerna och allmänheten att få reda på om företaget lyder under de begränsningar som framgår av 8 kap. buffertlagen.

Bruttosoliditet

Finansinspektionen föreslår i 8 kap. 7 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag som är betydande ska offentliggöra information om företagets bruttosoliditetsgrad beräknad enligt artikel 429 tillsynsförordningen. Vilka företag som anses vara betydande framgår av avsnitt 2.3. Krav på att offentliggöra bruttosoliditetsgraden minst årsvis framgår av artikel 451.1 a tillsynsförordningen.

Finansinspektionens bedömning är att det i dagsläget är tillräckligt att betydande företag offentliggör denna information varje kvartal och att övriga företag istället offentliggör det minst årsvis i enlighet med bestämmelserna i tillsynsförordningen.

Totala ersättningen för varje medlem av ledningsorganet

Finansinspektionen avstår från möjligheten enligt artikel 450.1 j tillsynsförordningen att kräva offentliggörande av den totala ersättningen för varje medlem av ledningsorganet eller den verkställande ledningen. Detta eftersom företag redan idag enligt Finansinspektionens mening ska lämna liknande uppgifter i årsredovisningen enligt 5 kap. 20 § lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag (ÅRKL). Företag ska enligt nämnda bestämmelse lämna upplysningar om total individuell ersättning för varje medlem av styrelsen.

2.1.2 Förslag till föreskrifter om upplysningar i företagens årsredovisningar

Av lagrådsremissen framgår att kraven i artiklarna 89 och 90 kapitaltäckningsdirektivet, om att företag ska lämna information om avkastning på tillgångar och öka transparensen vad gäller verksamheten, bör genomföras inom ramen för befintligt föreskriftsbemyndigande i förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag¹⁴. Detta innebär enligt Finansinspektionen att den nya informationen ska lämnas i företagens årsredovisningar och i förekommande fall koncernredovisning. Finansinspektionen föreslår därmed att dessa krav införs i redovisningsföreskrifterna som tillämpas av kreditinstitut och värdepappersbolag. De föreslagna föreskrifterna omfattar inte fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning eller AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning, vilka också omfattas av tillsynslagen. Finansinspektionen har inget bemyndigande för att reglera innehållet i dessa företags årsredovisningar.

Föreskriftsförslagen behandlar:

- krav på företagen att offentliggöra information om avkastning på tillgångar,

¹⁴ Lagrådsremiss om förstärkta kapitaltäckningsregler, 2014-04-03, s 173

- krav på företagen att öka transparensen vad gäller verksamheten och bl.a. per land offentliggöra uppgifter om omsättning, resultat före skatt, skattebetalningar och erhållna statliga subventioner,
- följdändringar i redovisningsföreskrifterna av termer och begrepp som behöver justeras så att de överensstämmer med tillsynsförordningen, och
- ändringar av hänvisningar till föreskrifter som föreslås upphävas.

Avkastning på tillgångar

Artikel 90 i kapitaltäckningsdirektivet ställer nya krav på instituten att i sin årsredovisning offentliggöra institutets avkastning på tillgångar (enligt direktivet årsrapport).

Finansinspektionen föreslår att det nya kravet på att lämna information om avkastning på tillgångar genomförs i 6 kap. 2 a § redovisningsföreskrifterna. Den nya upplysningen beräknas som nettovinst dividerat med balansomslutning och ska presenteras bland nyckelindikatorerna i femårsöversikten i årsredovisningen och i förekommande fall femårsöversikten i koncernredovisningen. Upplysning ska således lämnas både på individuell nivå och i tillämpliga fall för koncernen.

Rapportering per land

Enligt artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet ska medlemsstaterna från och med den 1 januari 2015 se till att varje institut årligen, för varje medlemsstat och tredje land där det är etablerat, offentliggör ett antal uppgifter såsom namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning, antal anställda, resultat före skatt, skatt på resultat samt statliga subventioner som mottagits. Informationen ska lämnas på gruppnivå och ska enligt artikel 89.4 kapitaltäckningsdirektivet granskas av revisorerna i enlighet med direktiv 2006/43/EG¹⁵ om revision av årsbokslut och ska, om möjligt, offentliggöras som en bilaga till företagets årsredovisning eller i tillämpliga fall koncernredovisning.

Finansinspektionen föreslår i 7 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna att dessa nya krav på offentliggörande av information per land ska lämnas i institutets koncernredovisning. Förslaget innebär att ett institut för varje land där institutet är etablerat ska lämna ovanstående information. Finansinspektionen anser att med ”etablerat” avses det land där företaget har sitt bolagssäte samt alla andra länder där företaget har dotterföretag eller filialer.

---

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

Artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet anger att informationen enligt artikeln ska offentliggöras på gruppnivå. Finansinspektionen föreslår därför att institut ska upplysa om dessa uppgifter för koncernen. Finansinspektionen föreslår även i 5 kap. 25 § redovisningsföreskrifterna att företag som inte upprättar en koncernredovisning på grund av att de inte har några dotterföretag men bedriver verksamhet utomlands genom etablerade filialer lämnar information enligt artikel 89.1 i institutets årsredovisning. Finansinspektionen anser att det inte ska föreligga en skillnad i kravet på upplysningar beroende på om företaget har etablerat sig i andra länder via filialer eller dotterbolag.

Av artikel 89.4 kapitaltäckningsdirektivet framgår, som nämnts ovan, att informationen som avses i 89.1 om möjligt ska offentliggöras som en bilaga till årsredovisningen eller i tillämpliga fall till de konsoliderade räkenskaperna för det berörda institutet. Som framgår ovan anser Finansinspektionen att informationen ska lämnas i årsredovisningen eller koncernredovisningen och inte i en bilaga.

Begreppet gruppnivå definieras i artikel 4.1 (47) i tillsynsförordningen och i vissa fall kan konsolidering av en koncern enligt redovisningsreglerna skilja sig från konsolidering av en grupp enligt tillsynsförordningen. Det innebär att om ett företag redovisar till exempel resultat efter skatt på gruppnivå enligt tillsynsförordningen kan detta skilja sig från resultatet för koncernen enligt ÅRKL. Sammansättningen av koncernen enligt redovisningsreglerna behöver inte alltid omfatta samma företag som den konsoliderade situationen enligt tillsynsförordningen.

Finansinspektionen anser att ändamålet med direktivets krav på att åstadkomma ökad insyn i företagets verksamhet genom bland annat uppgifterna i artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet är att dessa uppgifter ska komplettera redan befintliga upplysningar i företagets årsredovisningar. Av den anledningen föreslår Finansinspektionen att uppgifterna ska anges för koncernen och inte för företagets konsoliderade situation enligt tillsynsförordningen.

Av artikel 89.2 kapitaltäckningsdirektivet framgår att medlemstaterna ska kräva att instituten den 1 juli 2014 offentliggör den information som avses i punkt 1 a, b och c samma artikel. Det innebär att företagen per den 1 juli 2014 ska offentliggöra information om namn, verksamhetens art och geografiskt område, omsättning och medelantal anställda för räkenskapsåret 2013. Det framgår inte av direktivet på vilket sätt offentliggörandet ska ske.

Finansinspektionen bedömer att inspektionen inte har bemyndigande att införa bestämmelser om detta i redovisningsföreskrifterna. Dessa föreskrifter meddelas med stöd av 4 § förordningen (1995:1600) om årsredovisning i kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag. Finansinspektionen kan med stöd av detta bemyndigande bl.a. föreskriva om löpande bokföring, årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning. Kravet i direktivet skulle

inte uppnås om det införs krav på att informationen ska lämnas i delårsrapporten per den 30 september 2014 eftersom det inte ställs krav på att alla företag ska upprätta en delårsrapport för just det kvartalsskiftet. Finansinspektionen anser inte heller att inspektionen med stöd i det aktuella bemyndigandet kan föreskriva om krav på information som ska offentliggöras på företagets webbplats.

Finansinspektionen ställer mot bakgrund av det som anförs ovan enbart krav på att den aktuella informationen ska lämnas i koncernredovisningen eller i tillämpliga fall årsredovisningen för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare. I dessa finansiella rapporter lämnas ovanstående information även som jämförande information för det föregående räkenskapsåret enligt IAS 1.38. Företagen kommer därmed lämna upplysningarna enligt artikel 89.2 för räkenskapsåret 2013 i samband med att årsredovisningen för 2014 offentliggörs.

Enligt artikel 89.3 kapitaltäckningsdirektivet ska institut inom EU som internationellt har fastställts som globala systemviktiga institut senast den 1 juli 2014 överlämna till kommissionen på konfidentiell basis den information som avses i artikel 89.1 d–f och som framgår av Finansinspektionens förslag till 7 kap. 4 § 4–6 redovisningsföreskrifterna. Nordea Bank AB har av Financial Stability Board identifierats som ett globalt systemviktigt institut¹⁶ och är därmed det enda svenska företag som behöver lämna dessa uppgifter till kommissionen. Dessa uppgifter ska enbart lämnas direkt till kommissionen av ett svenskt företag och endast en gång och därför anser Finansinspektionen att kravet på rapportering enligt artikel 89.3 inte behöver införas i föreskrift. Informationen ska dessutom lämnas till kommissionen en månad innan den svenska lagstiftningen som genomför kapitaltäckningsdirektivet träder i kraft.

Följändringar

Enligt lagrådsremissen¹⁷ är regeringens bedömning att kravet i ÅRKL om att institut som omfattas av lagen ska bifoga en kapitaltäckningsanalys till årsredovisningen bör behållas. Regeringen anser att även om tillsynsförordningen harmoniserar de krav som ställs på instituten i fråga om offentliggörande av information så finns det inget hinder mot att ålägga institut att offentliggöra information i årsredovisningen. Enligt 2 kap. 1 § i förslaget till lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag ska en kapitaltäckningsanalys ingå i årsredovisningen och

---

¹⁶ Se bilagan till Financial Stability Board's rapport, 2013 update of group of global systemically important banks, av den 11 november 2013, http://www.financialstabilityboard.org/publications/r_131111.pdf.

¹⁷ Avsnitt 6.9.2 Ändringar i lagen om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag, sid 129

enligt 6 kap. 3 § samma lag ska den innehålla uppgifter om kapitalbasen och kapitalbaskraven som följer av tillsynsförordningen.

Finansinspektionen föreslår ändringar av bestämmelserna i 6 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna om vad en kapitaltäckningsanalys ska innehålla. De bestämmelser som gäller i dag hänvisar till föreskrifterna om offentliggörande som nu föreslås upphävas. Finansinspektionen föreslår att institut i kapitaltäckningsanalysen ska lämna uppgifter enligt artiklarna 92.3 d och f, 436, 437 b och 438 tillsynsförordningen, samt bilaga 4 i den tekniska standardern om offentliggörande av kapitalbasinformation som gäller för institut enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013.

Finansinspektionens avsikt med de föreslagna ändringarna är att bibehålla de upplysningskrav som finns redan i dag. Det är dock inte möjligt att helt undvika att det blir skillnader i de upplysningar som ska lämnas då tillsynsförordningen i sig ändrar de regler som tidigare har gällt.

Finansinspektionens förslag innebär att det i kapitaltäckningsanalysen ställs krav på en viss uppställningsform avseende den information som ska lämnas om kapitalbasen. Den uppställningsform som ska tillämpas är densamma som ska tillämpas enligt bilaga 4 i den tekniska standardern om offentliggörande av kapitalbasinformation. Finansinspektionen anser att det är viktigt med jämförbarhet och transparens avseende den finansiella informationen och genom en enhetlig uppställningsform blir det enklare för läsaren att jämföra institutens kapitalbas.

Tidigare har det ställts krav på att företagen ska sammanfatta sin strategi och metod för att bedöma om det interna kapitalet är tillräckligt för att ligga till grund för aktuell och framtida verksamhet. Detta krav bibehålls genom hänvisningen till artikel 438 a tillsynsförordningen. Kravet utökas, genom hänvisningen till artikel 438 b tillsynsförordningen, till att även omfatta det samlade kapitalbehovet som blivit resultatet av den interna processen för bedömning av kapitalbehovet enligt 6 kap. 2 § lagen (2004:297) om bank och finansieringsrörelse eller 8 kap. 4 § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden. Kravet på offentliggörande av det samlade kapitalbehovet föreslås införas i 8 kap. 5 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Vidare behöver 8 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna uppdateras eftersom hänvisning görs till föreskrifterna om offentliggörande som föreslås upphävas. Finansinspektionen föreslår att ett företag i delårsrapporten ska lämna uppgifter enligt de föreslagna bestämmelserna i 8 kap. 3–7 §§ föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Företag ska enligt förslaget i delårsrapporten lämna information om kapitalbas, riskvägda tillgångar, kapitalrelationer och krav på kapitalbuffertar. Det motsvarar den information som ska lämnas i dag förutom att viss information tillkommer då kapitaltäckningsregelverket har

ändrats genom införandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet.

Ikraftträdande

Ändringsföreskrifterna föreslås träda i kraft den 1 augusti 2014 och ska tillämpas på årsredovisning, koncernredovisning eller delårsrapport som upprättas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare.

Enligt artikel 89.1 kapitaltäckningsdirektivet ska medlemstaterna kräva att uppgifterna som ska lämnas om rapportering per land, 7 kap. 4 § redovisningsföreskrifterna, ska ingå i företagets årsredovisningar från den 1 januari 2015. Eftersom denna information ska lämnas årligen från och med den 1 januari 2015 anser Finansinspektionen att kravet måste finnas på plats redan under 2014 och tillämpas av företagen på räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2014 eller senare. Detta innebär att uppgifterna ska finnas i årsredovisningen för 2014 som publiceras under 2015.

2.2 Kapitalbuffertar

Bestämmelser om kapitalbuffertar finns i den föreslagna lagen (2014:000) om kapitalbuffertar (buffertlagen) och den föreslagna lagen om införande av lagen (2014:000) om kapitalbuffertar (införandelagen). Av regeringens lagrådsremiss framgår det även att vissa bestämmelser om kapitalbuffertar ska införas genom förordning på regeringsnivå. Det är dock ännu inte känt hur förordningen kommer att se ut. De föreslagna lagarna tillsammans med den kommande förordningen och Finansinspektionens förslag till föreskrifter genomför tillämpliga delar av de helt nya bestämmelserna om kapitalbuffertar som finns i artiklarna 128–142, 160 och 162 kapitaltäckningsdirektivet. Av bestämmelserna framgår att företag ska hålla kapitalbuffertar utöver tillsynsförordningens kapitalbaskrav (pelare 1) och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen (pelare 2). Kapitalbuffertarna ska bestå av kärnprimärkapital. De kapitalbuffertar som införs är kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och kapitalbuffertarna för systemviktiga institut. Systemviktiga institut är ett samlingsbegrepp för globalt systemviktiga institut (G-SII, global systemically important institutions) och övriga systemviktiga institut (O-SII, other systemically important institutions).

Bestämmelserna om kapitalkonserveringsbufferten, den kontracykliska kapitalbufferten och systemriskbufferten föreslås enligt lagrådsremissen träda i kraft den 1 augusti 2014. Bestämmelser om kapitalbuffertarna för systemviktiga institut träder i kraft den 1 januari 2016. Krav på att upprätthålla en kapitalbuffert för globalt systemviktiga institut ska fasas in fram till 2018.

Kapitalkonserveringsbufferten är ett permanent buffertkrav medan den kontracykliska kapitalbufferten kommer att variera över tiden. Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser med en betydande inverkan på kreditinstituts och relevanta värdepappersföretags riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av en systemomfattande risk. Bufferten avaktiveras eller minskas under dåliga tider, då oförutsedda förluster snabbt kan uppstå samtidigt som tillgången på kapital är bristfällig. Buffertkraven för systemviktiga institut införs för att begränsa den högre risk som systemviktiga institut kan utgöra för det finansiella systemet. Det införs även en möjlighet för medlemsstaterna att tillämpa en systemriskbuffert på hela den finansiella sektorn, eller delar av den, för att hantera strukturella systemriskar i en medlemsstat.

De tillämpliga kapitalbuffertarna ska räknas samman till ett kombinerat buffertkrav för varje företag. Om ett företag inte uppfyller det kombinerade buffertkravet ska det vidta åtgärder för att stärka kapitalbasen så att den kommer i nivå med buffertkravet. För att stärka kapitalbasen aktualiseras därför även automatiska restriktioner, vilka begränsar företagets rätt att dela ut vinst och vidta vissa andra åtgärder såsom bonusbetalningar, när det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt. Omfattningen av de automatiska restriktionerna står i proportion till hur mycket företaget avviker från det kombinerade buffertkravet.¹⁸

Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag med tillstånd för diskretionär förvaltning och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär förvaltning kan undantas från kraven på att upprätthålla en kapitalkonserveringsbuffert och en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert om undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den berörda medlemsstaten.

I avsnitt 0 nedan ges en kort beskrivning av buffertarna. För utförligare redogörelser hänvisas till 7 kap. i lagrådsremissen¹⁹ och 7 kap. i kapitaltäckningsutredningens betänkande²⁰.

¹⁸ I tillägg till de kvantitativa kriteriernas automatiska restriktioner som begränsar företagets rättigheter att föfoga över vinstmedel, följer andra mer kvalitativa kriterier som avgör ett företags bärkraft och bedömning av om företaget sannolikt kommer att fallera av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

¹⁹ Lagrådsremiss den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18203/a/238130>

²⁰ Kapitaltäckningsutredningens betänkande den 16 september 2013
<http://www.regeringen.se/sb/d/108/a/223757>

I avsnitt 2.2.2 redogörs för Finansinspektionens förslag till föreskrifter.

2.2.1 *Beskrivning av kapitalbuffertar*

Kapitalkonserveringsbuffert

Bestämmelser som genomför artiklarna 129.1–3 i kapitaltäckningsdirektivet om kapitalkonserveringsbufferten finns i 3 kap. buffertlagen.

Kapitalkonserveringsbufferten är inte valfri för medlemsstaterna att genomföra i nationell rätt utan den ska gälla för alla företag inom EU. Den ska uppgå till 2,5 procent av företagets totala riskvägda exponeringsbelopp. Bufferten syftar till att företag ska hålla kapital utöver tillsynsförordningens kapitalbaskrav (pelare 1) och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen (pelare 2) för att täcka förluster under dåliga tider. Bufferten ska vara uppfylld på både individuell nivå och på gruppnivå.

Kontracyklisk kapitalbuffert

Bestämmelser om den kontracykliska kapitalbufferten finns i artiklarna 128, 130 och 135–140 i kapitaltäckningsdirektivet. Dessa genomförs i svensk rätt genom 6 och 7 kap. buffertlagen och Finansinspektionens förslag till 9 kap. föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Den kontracykliska kapitalbufferten ska, så som nämnts ovan, byggas upp när den sammanlagda tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser med en betydande inverkan på kreditinstituts och relevanta värdepappersföretags riskprofil bedöms vara förknippad med uppkomsten av en systemomfattande risk. Bufferten aktiveras under goda tider, då kredittillväxten är hög. Under dåliga tider, då oförutsedda förluster snabbt kan uppstå och tillgången på kapital är bristfällig, avaktiveras eller minskas bufferten. Bufferten ska upprätthållas på individuell nivå och på gruppnivå. Huvudregeln är att bufferten kommer att variera mellan 0 och 2,5 procent men det finns även möjlighet att sätta en buffert över 2,5 procent. Syftet med bufferten är att förstärka företagets motståndskraft och bidra till att banksystemet i sin helhet har tillräckligt med kapital för att upprätthålla flödet av krediter även under lågkonjunktur.

Enligt kapitaltäckningsdirektivet ska varje medlemsstat utse en offentlig myndighet eller ett offentligt organ (utsedd myndighet) som ska ansvara för att fastställa det kontracykliska buffertvärdet för medlemsstaten. Regeringen har i lagrådsremissen föreslagit att det är Finansinspektionen som ska vara den utsedda myndigheten i Sverige. Det är därför enligt förslaget Finansinspektionen som för varje kvartal ska fastställa ett kontracykliskt buffertriktvärde och ett kontracykliskt buffertvärde (dvs. buffertkravet i procent) som ska gälla för exponeringar i Sverige.

Buffertriktvärdet ska fungera som referensvärde när myndigheten fastställer ett kontracykliskt buffertvärde för sin medlemsstat. Buffertriktvärdet ska bland annat baseras på det så kallade kreditgapet, som anger hur mycket den totala kreditgivningen i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP) avviker från sin långsiktiga trend. Kreditgapet har historiskt ofta varit en god indikator på uppbyggnaden av systemrisk förknippad med alltför stor kreditillväxt i det finansiella systemet. Kreditgapet har dock visat sig vara en sämre indikator vid beslut om avaktivering av den kontracykliska kapitalbufferten. Vid fastställande av buffertriktvärdet ska den utsedda myndigheten dock inte enbart basera värdet på kreditgapet utan ska även, enligt artikel 136.2 kapitaltäckningsdirektivet, beakta gällande riktlinjer från den Europeiska systemrisknämnden (Esrb).

Som nämndes ovan utgör buffertriktvärdet ett referensvärde för myndighetens bedömning av storleken på det kontracykliska buffertvärdet i medlemsstaten. Beslut om storleken på det kontracykliska buffertvärdet ska dock enligt artikel 136.3 kapitaltäckningsdirektivet inte enbart baseras på buffertriktvärdet utan den utsedda myndigheten ska även ta hänsyn till andra relevanta variabler som kan signalera om uppbyggnad eller avtagande av cyklisk systemrisk. Enligt artikel 136.3 kapitaltäckningsdirektivet ska den utsedda myndigheten vid fastställandet av det kontracykliska buffertvärdet även beakta gällande Esrb-riktlinjer samt rekommendationer som Esrb har utfärdat om fastställande av buffertvärdet. Esrb har enligt artikel 138 även rätt att meddela rekommendationer om tredje länders kontracykliska buffertvärden

Kapitaltäckningsdirektivet anger att det är lämpligt att medlemstaternas beslut avseende kontracykliska buffertvärden så långt som möjligt samordnas. I detta avseende, ger kapitaltäckningsdirektivet Esrb en samordningsroll och möjlighet att på begäran av nationella myndigheter underlätta en diskussion mellan dessa myndigheter kring deras fastställande av buffertvärden (skäl 88 i kapitaltäckningsdirektivet).

Medlemsstater har i vissa fall möjlighet och i andra fall skyldighet att erkänna andra länders kontracykliska buffertvärden. Det kallas reciprocitet och innebär att ett företag, i en medlemsstat X, som har exponeringar i en annan medlemsstat Y (eller tredje land) kommer att tillämpa det kontracykliska buffertvärdet som har fastställts av stat Y. Enligt artiklarna 140 och 137 i kapitaltäckningsdirektivet är reciprocitet obligatoriskt avseende buffertvärden upp till 2,5 procent och frivilligt för buffertvärden över 2,5. Bestämmelserna om den obligatoriska reciprociteten kommer att träda i kraft 1 januari 2016. Enligt övergångsreglerna gäller dock frivillig reciprocitet från den dagen då direktivet träder i kraft.

De nationella kontracykliska buffertvärdena används av företag vid beräkningen av den instituttspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Den instituttspecifika kontracykliska kapitalbufferten motsvarar företagets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med det viktade genomsnittet av de

kontracykliska buffertvärden som tillämpas för de länder där företaget har sina berörda kreditexponeringar. Berörda kreditexponeringar är de kreditexponeringar som beräkningen av det viktade institutspecifika kontracykliska buffertvärdet baseras på. Det viktade genomsnittet beräknas genom att företaget multiplicerar varje tillämpligt kontracykliskt buffertvärde med en faktor. Denna faktor beräknas genom att dividera tillsynsförordningens kapitalbaskrav för kreditrisk för de geografiska kreditexponeringar buffertvärdet avser med det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk för samtliga av företagets berörda kreditexponeringar.

Buffertlagen innehåller även bestämmelser om bland annat tidpunkter för aktivering och avaktivering av bufferten, buffertvärden för tredjeland och krav på kommunikation.

Kapitalbuffertar för systemviktiga institut

Bestämmelser som genomför delar av artikel 131 i kapitaltäckningsdirektivet om kapitalbuffertar för systemviktiga institut finns i 5 kap. buffertlagen. Systemviktiga institut definieras som institut vars fallissemang eller bristande funktion kan leda till systemrisk. Möjligheten att ställa krav på kapitalbuffertar för systemviktiga institut införs från den 1 januari 2016 med syfte att begränsa den risk som systemviktiga institut utgör för det finansiella systemet.

Buffertkravet för globalt systemviktiga institut är obligatoriskt, det ska sättas till mellan 1 och 3,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp beroende på vilken riskkategori företaget placeras i. Denna buffert ska enbart tillämpas på gruppnivå. Eba kommer att ta fram en teknisk standard för tillsyn som specificerar metoden för att identifiera globalt systemviktiga institut och vilket buffertkrav som ska gälla. Den ansvariga myndigheten kan dock justera det modellbaserade resultatet för att införa striktare kapitalkrav. Enligt buffertlagen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om bedömningsgrunder för när ett institut ska utses till globalt systemviktigt eller ska flyttas till en högre kategori av globalt systemviktiga institut. Finansinspektionen föreslår dock i nuläget inte några föreskrifter i detta avseende.

Den utsedda myndigheten avgör om buffertkrav för övriga systemviktiga institut ska sättas och hur stort detta ska vara. Buffertkravet för övriga systemviktiga institut kan sättas på upp till 2 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp och tillämpningen kan ske på individuell nivå eller på grupp- eller undergruppsnivå. Kapitaltäckningsdirektivet anger ett antal kriterier som ansvarig myndighet ska beakta vid en bedömning av övriga systemviktiga institut. Eba kommer även att ta fram riktlinjer som ytterligare specificerar hur ansvarig myndighet ska identifiera dessa institut.

Systemriskbuffert

Bestämmelser som genomför artiklarna 133 och 134 i kapitaltäckningsdirektivet om systemriskbufferten finns i 4 kap. buffertlagen.

Systemriskbufferten ska användas för att förhindra och minska strukturella systemrisker. Med systemrisker avses här risker för störningar i det finansiella systemet som kan få allvarliga konsekvenser för det finansiella systemet och samhällsekonomin i en medlemsstat. En översyn av nivån ska göras av den behöriga myndigheten åtminstone vartannat år. Bufferten får tillämpas på individuell nivå och på undergrupps- och gruppnivå.

Systemriskbufferten ska, om den tillämpas, uppgå till minst 1 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp och omfatta samtliga riskvägda exponeringar i pelare 1. Den kan tillämpas på alla företag eller på grupper av företag. Olika krav kan införas för olika delar av den finansiella sektorn. Vid fastställande av systemriskbufferten ska både strukturella systemrisker som ett företag är utsatt för och strukturella systemrisker som ett företag utsätter det finansiella systemet för beaktas.

En systemriskbuffert på upp till 3 procent kan fastställas för exponeringar i Sverige, inom EES och i tredje land, utan att kommissionen behöver yttra sig. Från och med år 2015 kan krav på ytterligare 2 procent fastställas för exponeringar i Sverige och i tredje land, utan att det föreligger krav på att invänta kommissionens yttrande. Medlemsstater kan välja att enbart tillämpa buffertkravet på exponeringar inom Sverige. Om buffertkrav sätts på exponeringar inom EES ska samma buffertnivå gälla för företagets alla exponeringar inom EES. Högre krav kan ställas, men det är villkorat av att kommissionen godkänner det högre buffertkravet.

Buffertlagen innehåller även bestämmelser om bl.a. erkännande av andra länders systemriskbuffertvärden, krav på notifiering och krav på offentliggörande av beslut.

Konkurrerande buffertkrav

Bestämmelser om konkurrerande buffertkrav finns i 5 kap. 6–8 §§ buffertlagen som genomför artiklarna 131.8, 131.14–131.17, 133.4 och 133.6–133.7 i kapitaltäckningsdirektivet.

För ett företag som på gruppnivå ska upprätthålla fler än en buffert för systemviktiga företag ska enbart den högsta av dessa gälla. Den bufferten kallas tillämplig buffert för systemviktiga institut. Om samma företag även ska upprätthålla en systemriskbuffert så ska den högsta av systemriskbufferten och den tillämpliga bufferten för systemviktiga institut upprätthållas.

Ett företag som på individuell nivå eller på undergruppsnivå ska upprätthålla en kapitalbuffert för övriga systemviktiga institut och en systemriskbuffert ska endast tillämpa den högsta av de buffertarna.

Om krav på systemriskbuffert endast omfattar exponeringar i Sverige ska dock systemriskbuffertkravet alltid adderas till tillämplig buffert för systemviktiga institut.

Kombinerat buffertkrav

Bestämmelser om det kombinerade buffertkravet finns i artiklarna 128–131 och 133 i kapitaltäckningsdirektivet. Dessa genomförs i svensk rätt i 2 kap. buffertlagen.

Ett företag ska uppfylla ett kombinerat buffertkrav som består av summan av de buffertar som är tillämpliga för företaget vid varje tillfälle. Det kombinerade buffertkravet utgörs av summan av kapitalkravet för kapitalkonserveringsbufferten, kapitalkravet för den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten och, i de fall där systemriskbufferten är tillämplig på utländska exponeringar, den högsta av systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut. När systemriskbufferten endast avser inhemska exponeringar består det kombinerade buffertkravet av summan av kapitalkravet för kapitalkonserveringsbufferten, kravet för den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten, systemriskbufferten och tillämplig buffert för systemviktiga institut.

Ingripanden och restriktioner om det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt

Enligt 2 kap. 2 § tillsynslagen ska bestämmelserna om ingripande i 8 kap. buffertlagen tillämpas på ett företag som uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och det särskilda kapitalbaskrav som följer av ett beslut enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen men inte kapitalkraven i buffertlagen. Om ett företag t.ex. vidtar en överföring i strid med 8 kap. 3 § tillsynslagen aktualiseras de administrativa sanktionerna enligt den svenska sektorlagstiftningen. I tillägg till de kvantitativa kriteriernas automatiska restriktioner som begränsar företagens rättigheter att förfoga över vinstmedel följer andra mer kvalitativa kriterier, som avgör ett företags bärkraft och bedömning av om företaget sannolikt kommer att falla, av det s.k. krishanteringsdirektivet²¹.

När ett företag inte uppfyller det kombinerade buffertkravet aktualiseras vissa automatiska restriktioner när det gäller värdeöverföringar samt vissa

---

²¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och rekonstruktion av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EG, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

utbetalningar och åtaganden (artiklarna 141 och 142 kapitaltäckningsdirektivet). Ett företag som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet får inte göra värdeöverföringar som minskar företagets kärnprimärkapital och får inte heller förbinda sig att betala ut rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner. Företaget får inte heller betala ut sådan rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet, eller betala utdelningar eller ränta kopplad till primärkapitaltillskott. Restriktionerna gäller bara om företaget genom åtgärderna skulle minska kärnprimärkapitalet eller vinsten. Restriktionerna gäller inte om de skulle innebära att företaget i förlängningen försätts i konkurs på grund av utebliven betalning. Storleken på de automatiska restriktionerna står i proportion till hur mycket nivån på kärnprimärkapitalet avviker från det kombinerade buffertkravet.

Under vissa förutsättningar kan ett företag ändå göra värdeöverföringar eller ingå åtaganden som annars är förbjudna. Detta förutsätter att företaget beräknar ett högsta förfogandebelopp och rapporterar detta till Finansinspektionen. Det högsta förfogandebeloppet är det belopp som kan användas för att göra betalningar eller ingå åtaganden enligt ovan trots att det kombinerade buffertkravet inte är uppfyllt. Ju mer kärnprimärkapital som saknas för att uppfylla kravet ju större blir restriktionerna och desto mindre blir det högsta förfogandebeloppet. Begreppet högsta förfogandebelopp används i buffertlagen och även i Finansinspektionens förslag till föreskrifter. Det motsvarar begreppet högsta utdelningsbara belopp i artikel 141.4 kapitaltäckningsdirektivet. Begreppet högsta förfogandebelopp används för att förtydliga att inte bara utdelning avses utan även andra åtaganden såsom till exempel utbetalningar avseende primärkapitaltillskott eller skyldigheten att betala ut rörlig ersättning eller diskretionära pensionsförmåner.

Företag ska även upprätta och skicka in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen som bl.a. anger åtgärder för att återställa det kärnprimärkapital som behövs för att åter uppfylla det kombinerade buffertkravet.

2.2.2 *Förslag till föreskrifter*

Nedan beskrivs Finansinspektionen förslag till föreskrifter avseende kapitalbuffertar i 9 kap. föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. De föreslagna föreskrifterna meddelas mot bakgrund av de bemyndiganden som finns i 10 kap. 1 § 3, 6–12 buffertlagen. Finansinspektionen har vid utarbetandet av förslagen utgått ifrån att regeringen kommer att bestämma att myndigheten får meddela dessa föreskrifter. Innehållet i den kommande svenska förordningen är dock ännu inte känd. När regeringen har fattat sitt beslut kan innehållet i denna remiss behöva anpassas till den kommande svenska förordningen. FI kan även beroende på regeringens beslut komma att remittera föreskrifter baserade på 10 kap. 1 § 2, 4 och 5 buffertlagen.

Föreskriftsförslagen behandlar:

- undantag för små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert,
- vilka kreditexponeringar ett företag ska beakta vid beräkningen av det instituttspecifika kontracykliska buffertvärdet,
- beräkningen av det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena,
- hur kreditexponeringarnas geografiska område ska fastställas vid beräkning av det instituttspecifika kontracykliska buffertvärdet,
- hur exponeringarnas geografiska tillhörighet avseende systemriskbufferten ska fastställas samt hur de geografiska systemriskbuffertkraven ska sammanvägas,
- hur det högsta förfogandebeloppet ska räknas fram när ett företag inte uppfyller det kombinerade buffertkravet,
- vad kapitalkonserveringsplanen ska innehålla, och
- den närmare omfattningen av företagets underrättelseskyldighet till Finansinspektionen om det vill göra värdeöverföringar eller vissa andra åtgärder när det inte uppfyller det kombinerade buffertkravet.

Undantag för små och medelstora företag från krav på en instituttspecifik kontracyklisk kapitalbuffert

Enligt 6 kap. 3 § i buffertlagen får Finansinspektionen undanta små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare från kravet på att upprätthålla en instituttspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. Föreskrifter om undantag får meddelas med stöd av bemyndigandet i 10 kap. 1 § 6 buffertlagen. Bestämmelserna i 6 kap. 3 § buffertlagen genomför artikel 130.2 och 130.3 i kapitaltäckningsdirektivet. Av direktivbestämmelserna framgår att dessa företag får undantas från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert om ett sådant undantag inte hotar den finansiella stabiliteten i Sverige. Ett beslut om tillämpning av ett sådant undantag måste innehålla en förklaring till varför undantaget inte hotar stabiliteten och en exakt definition av de små och medelstora företag som omfattas av undantaget. Definitionen av små och medelstora företag ska göras utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag.

Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att värdepappersbolag, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som kategoriseras som små och medelstora ska undantas från krav på en instituttspecifik kontracyklisk kapitalbuffert och därmed inte tillämpa 6 kap. i buffertlagen. Finansinspektionen föreslår i samma bestämmelse att små och medelstora företag ska definieras som företag som sysselsätter färre än 250 personer och har en balansslutning som inte överstiger 43 miljoner euro per år i enlighet med kommissionens

rekommendation. Förslaget innebär att det i dagsläget enbart skulle vara ett enda värdepappersbolag och därtill samtliga kreditinstitut som omfattas av kravet på en institutspecifik kontracyklisk kapitalbuffert.

Undantaget från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert omfattar krav både på individuell nivå och på gruppnivå. Gruppen undantas från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert om den konsoliderade situationen enbart består av företag som undantas från kravet på att ha en kontracyklisk kapitalbuffert på individuell nivå och företag som inte omfattas av buffertlagen.

Kommissionens rekommendation anger att villkoret på antal personer alltid måste vara uppfyllt tillsammans med minst ett av villkoren avseende årsomsättning eller balansomslutning. Finansinspektionen föreslår att det i rekommendationen angivna gränsvärdet på en årsomsättning på 50 miljoner euro inte tas med i definitionen. Det blir enklare regler för både företagen och inspektionen med färre mått att beakta.

Den kontracykliska kapitalbufferten ska byggas upp när den aggregerade tillväxten i krediter och andra tillgångsklasser som har en betydande inverkan på företagets riskprofil bedöms vara förknippad med en uppbyggnad av systemrisk. Bufferten avaktiveras eller minskas under dåliga tider, då oförutsedda förluster snabbt kan uppstå och tillgången på kapital är bristfällig. Motivet till att Finansinspektionen föreslår att värdepappersbolag, fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning undantas är för att Finansinspektionen bedömer att dessa företag inte kan ge upphov till/orsaka en kraftig kredittillväxt i ekonomin. Därmed kan dessa små och medelstora företag, inte bidra till uppbyggnad av systemrisk som orsakas av kraftig kredittillväxt. Att undanta dessa företag från kravet på att hålla en kontracyklisk kapitalbuffert riskerar därmed inte att hota stabiliteten i det svenska finansiella systemet.

Små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare kan även undantas från kraven på en kapitalkonserveringsbuffert om undantaget inte utgör ett hot mot den finansiella stabiliteten i den berörda medlemsstaten. Möjligheten till undantag ges i 3 kap. 3 § buffertlagen som genomför artikel 129.2 och 129.3 i kapitaltäckningsdirektivet. Bestämmelsen anger att det är Finansinspektionen som bör bemyndigas att besluta om undantag och även meddela föreskrifter om vilka företag som ska undantas. Ett beslut om undantag måste motiveras och kommissionen, Esrb, Eba och behöriga myndigheter i medlemsstater som berörs av undantaget ska underrättas om beslutet. Finansinspektionen föreslår att den aktuella undantagsmöjligheten avseende kapitalkonserveringsbufferten inte ska användas. Finansinspektionen anser att för att värna konsumentskyddet behöver även små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning ha en extra buffert för att hantera förluster under dåliga tider.

Institutspecifikt kontracykliskt buffertvärde

För att upprätthålla en kontracyklisk kapitalbuffert krävs enligt 6 kap. 1 § buffertlagen ett kapital bestående av kärnprimärkapital som uppgår till företagets totala riskvägda exponeringsbelopp multiplicerat med ett viktat genomsnitt av de kontracykliska buffertvärden som enligt 6 kap. 4 och 5 §§ buffertlagen tillämpas för länder där företaget har sina berörda kreditexponeringar. Regeringen eller den myndighet som regeringen utser får meddela föreskrifter om beräkningen av det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena och vilka kreditexponeringar som ska beaktas vid beräkningen. Nedan beskrivs de föreslagna föreskrifterna avseende tre komponenter i beräkningen av det viktade institutspecifika kontracykliska buffertvärdet och sist i avsnittet följer ett beräkningsexempel.

Viktat institutspecifikt kontracykliskt buffertvärde

Finansinspektionen anger i 9 kap. 3 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar hur det viktade institutspecifika kontracykliska buffertvärdet ska beräknas. När företag beräknar det viktade genomsnittet av de kontracykliska buffertvärdena ska det för varje tillämpligt kontracykliskt buffertvärde användas det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk, fastställt enligt del tre avdelningarna 2 och 3 i tillsynsförordningen för de berörda kreditexponeringarna i landet, dividerat med det sammanlagda kapitalbaskravet för kreditrisk för samtliga av företagets berörda kreditexponeringar.

Berörda kreditexponeringar

För att beräkna det viktade institutspecifika kontracykliska buffertvärdet måste företag identifiera sina berörda kreditexponeringar. I 6 kap. 1 § andra stycket buffertlagen anges att med berörda kreditexponeringar avses sådana kreditexponeringar som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 7 samma lag.

Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att de berörda kreditexponeringar som ska ingå i beräkningen är alla andra exponeringsklasser än de som anges i artikel 112 a–f tillsynsförordningen och som regleras av följande:

- a) Kapitalbaskraven för kreditrisk enligt del tre avdelning 2 tillsynsförordningen.
- b) Om exponeringen ingår i handelslagret, kapitalbaskraven för specifik risk enligt del tre avdelning 4 kap. 2 i tillsynsförordningen eller tillkommande fallissemangs- och migrationsrisker enligt del tre avdelning 4 kapitel 5 tillsynsförordningen.
- c) När exponeringen är en värdepapperisering, kapitalbaskraven enligt del tre avdelning 2 kapitel 5 tillsynsförordningen.

Finansinspektionens förslag genomför artikel 140.4 kapitaltäckningsdirektivet. De exponeringsklasser som omfattas är de som anges i artikel 112 g–q

tillsynsförordningen, vilket alltså är exponeringar mot företag, exponeringar mot hushåll, exponeringar säkrade genom panträtt i fastigheter, fallerade exponeringar, exponeringar som är förenade med särskilt hög risk, exponeringar i form av säkerställda obligationer, poster som avser positioner i värdepapperiseringar, exponeringar mot institut och företag med kortfristiga kreditbetyg, exponeringar i form av andelar eller aktier i företag för kollektiva investeringar (fonder), aktieexponeringar samt övriga poster.

Kreditriskexponeringar som ska undantas från beräkningen anges alltså i artikel 112 a–f tillsynsförordningen, vilket är exponeringar mot nationella regeringar eller centralbanker, exponeringar mot delstatliga eller lokala självstyrelseorgan och myndigheter, exponeringar mot multilaterala utvecklingsbanker, exponeringar mot internationella organisationer och exponeringar mot institut.

Kreditexponeringars geografiska område

I 10 kap. 1 § 9 buffertlagen bemyndigas regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om institutens skyldighet att ange sina kreditexponeringars geografiska område. Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 4 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att företag ska ange en berörd kreditexponerings geografiska område i enlighet med tekniska standarder för tillsyn som antagits i enlighet med artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet.

Enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet ska Eba utarbeta förslag till tekniska standarder för tillsyn som specificerar metoden för att ange de berörda kreditexponeringarnas geografiska område. Eba har den 20 december 2013 lämnat detta förslag till tekniska standarder för tillsyn till kommissionen²², som har att besluta om dem.

Finansinspektionen förslag avseende beräkningen av den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten kan sammanfattas med ett exempel. Anta att företagets totala riskvägda exponeringsbelopp uppgår till 1 500 mkr och det totala kapitalbaskravet för kreditrisk till 100 mkr. Kapitalbaskravet för kreditrisk består av kapitalbaskrav för hushållsexponeringar på 20 mkr, företagsexponeringar på 60 mkr, institutsexponeringar på 15 mkr och statsexponeringar på 5 mkr. Det innebär att kapitalbaskravet för de berörda kreditexponeringarna totalt är 80 mkr (20+60). Anta exempelvis att kapitalbaskravet för de berörda kreditexponeringarna i Sverige uppgår till 50

²² Final draft regulatory technical standards on the method for the identification of the geographical location of the relevant credit exposures under Article 140(7) of the Capital Requirements Directive (CRD), <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/credit-risk/draft-regulatory-technical-standards-rts-on-the-method-for-the-identification-of-the-geographical-location-of-the-relevant-credit-exposures-under-article-140-7-of-the-capital-requirements-directive-crd->

mkr, i land X till 10 mkr och i land Y till 20 mkr. I det här exemplet är buffertvärdet i Sverige satt till 1 procent, buffertvärdet i land X till 2 procent och buffertvärdet i land Y till 0 procent. Buffertvärdena vägs samman enligt följande $(50/80*0,01) + (10/80*0,02) + (20/80*0,00) = 0,9$ procent som blir det viktade institutspecifika buffertvärdet som multiplicerat med totalt riskvägt exponeringsbelopp ger det krav på kontracyklisk kapitalbuffert som gäller för företaget. I detta exempel blir buffertkravet som ska uppfyllas med kärnprimärkapital cirka 13 mkr ($0,9\% * 1\,500$).

Systemriskbuffert

Enligt 10 kap. 1 § 3 buffertlagen ska exponeringarnas geografiska tillhörighet avseende beräkningen av systemriskbufferten och hur de geografiska systemriskbuffertkraven ska sammanvägas framgå av föreskrifter meddelade av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Vid framtagandet av föreskrifter avseende exponeringarnas geografiska hemvist för systemriskbufferten ska Eba:s tekniska standarder enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet om geografisk tillhörighet av kreditexponeringar avseende den kontracykliska kapitalbufferten tas i beaktande.

Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 5 § föreskrifterna om tillsyns krav och kapitalbuffertar att beräkningarna av systemriskbuffertvärdet ska göras på samma sätt som beräkningen av det institutspecifika kontracykliska kapitalbuffertvärdet. Företag ska alltså använda den geografiska fördelningen av kreditexponeringarna vid sammanvägningen av systemriskbuffertvärdena. Att sammanväga systemriskbuffertvärden blir aktuellt om buffertkravet inte gäller för samtliga riskvägda tillgångar. Exempelvis kan den utsedda myndigheten besluta om ett systemriskbuffertvärde på upp till 3 procent som gäller för samtliga riskvägda exponeringar och utöver dessa 3 procent besluta om ytterligare 2 procent som enbart gäller för exponeringar inom landet och tredje land.

Enligt artikel 133.8 i kapitaltäckningsdirektivet får krav på en systemriskbuffert ställas på exponeringar i medlemsstaten, i tredje land och i andra medlemsstater dvs. baserat på exponeringars geografiska hemvist. De tekniska standarderna enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet gäller, som tidigare redogjorts för, för den institutspecifika kontracykliska kapitalbufferten. Finansinspektionen föreslår att företag vid fastställandet av kreditexponeringarnas geografiska område vid beräkningen av företagets systemriskbuffert ska tillämpa de tekniska standarderna för tillsyn enligt artikel 140.7 kapitaltäckningsdirektivet.

Det högsta förfogandebeloppet

I 8 kap. 1 § första stycket första punkten buffertlagen anges att institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § samma lag ska

rapportera sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen i enlighet med de föreskrifter som ska meddelas med stöd av 10 kap. 1 § 10 buffertlagen.

Finansinspektionen föreslår föreskrifter avseende beräkningen av det högsta förfogandebeloppet i 9 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Förslaget genomför artikel 141.4–141.6 kapitaltäckningsdirektivet. Föreskriftsförslaget anger att det högsta förfogandebeloppet ska beräknas genom att summan enligt andra stycket, vilken benämns förfogandebeloppet, multipliceras med faktorn som fastställs enligt tredje stycket.

Förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar ska utgöras av delårsöverskott och årsöverskott som inte har räknats in i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 tillsynsförordningen och som har generats efter det senaste beslutet om vinstutdelning eller efter det senaste beslutet av någon av åtgärderna som anges i 8 kap. 3 § punkterna 1–3 buffertlagen. Utöver senast beslutade vinstutdelning avses t.ex. även det senaste beslutet om utbetalning av bonus, diskretionära pensionsförpliktelser, beslut om utdelning alternativt räntebetalning på primärkapitaltillskott. Detta är alltså det totala beloppet som företaget skulle kunna förfoga över innan hänsyn tas till restriktionerna.

Finansinspektionen föreslår att faktorn, som anger andelen av förfogandebeloppet som institutet kan förfoga över, ska fastställas enligt 9 kap. 6 § tredje stycket föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar. Storleken på faktorn beror på hur stor del av det kombinerade buffertkravet som inte är uppfyllt. Genom att multiplicera det totala förfogandebeloppet enligt stycket ovan med den framräknade faktorn erhålls det högsta förfogandebeloppet.

Faktorn erhålls genom att konstatera vilken kvartil av det kombinerade buffertkravet som företaget inte kan eller enbart delvis kan uppfylla med sådant kärnprimärkapital som företaget inte behöver för att uppfylla förordningens kapitalbaskrav (pelare 1) och ett eventuellt beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen (pelare 2). Restriktionerna i 8 kap. buffertlagen avseende bl.a. förfogandebeloppet träder enligt 2 kap. 2 § tillsynslagen in när ett företag uppfyller kapitalbaskravet enligt tillsynsförordningen och det särskilda kapitalbaskravet som följer av ett beslut enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen men inte kapitalkraven enligt buffertlagen.

Buffertkravet är uppdelat i fyra kvartiler där faktorn för den första (lägsta) kvartilen är noll, för den andra 0,2, för den tredje 0,4 och för den fjärde (högsta) kvartilen 0,6. Det innebär exempelvis att om ett företag endast har kärnprimärkapital för att delvis uppfylla den första (lägsta) kvartilen är faktorn noll. Det innebär i sin tur att restriktionerna blir 100 procent och det högsta förfogandebeloppet blir därför 0 kr (förfogandebelopp * faktor 0 = högsta förfogandebelopp 0). Företaget får i detta fall inte genomföra någon av åtgärderna som anges i 8 kap. 3 § punkterna 1–3 buffertlagen, dvs. t.ex. inte

delar ut någon vinst, inte förbinda sig att göra bonusutbetalningar, inte betala ut diskretionära pensionsförmåner eller betala ut bonus om skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet. Företaget får inte heller betala utdelning eller ränta på primärkapitaltillskott.

Har företaget exempelvis kärnprimärkapital för att uppfylla den första kvartilen men enbart delvis den andra kvartilen får företaget använda 20 procent av sitt förfogandebelopp, restriktionerna blir på 80 procent (förfogandebelopp * faktor 0,2 = högsta förfogandebelopp). I den tredje kvartilen får företaget använda 40 procent av förfogandebeloppet och slutligen 60 procent i den fjärde kvartilen.

Nedan följer ett fiktivt exempel på beräkning av högsta förfogandebelopp enligt 9 kap. 6 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar.

Exemplet förutsätter att företaget är livskraftigt (going concern) och att det inte har fattats ett beslut om särskilt kapitalbaskrav enligt 2 kap. 1 § tillsynslagen. Detta exempel förutsätter även att företaget har övrigt primärkapital och supplementärt kapital som uppgår till minst 3,5 procent. Om företaget inte har 3,5 procent i övrigt kapital måste även dessa 3,5 procent täckas av kärnprimärkapital, vilket skulle påverka beräkningen i detta exempel.

Det första steget är att fastställa förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket:

Anta att förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § andra stycket efter en antagen skatt på 22 procent uppgår till 16 mkr (20 mkr * 0,78).

Det andra steget är att fastställa faktorn enligt 9 kap. 6 § tredje stycket:

Företaget måste hålla kärnprimärkapital på totalt 8 procent, motsvarande förordningens kapitalbaskrav på 4,5 procent, en kapitalkonserveringsbuffert på 2,5 procent och en instituttspecifik kontracyklisk kapitalbuffert som i detta exempel antas uppgå till 1 procent.

Anta att totalt riskvägt exponeringsbelopp uppgår till 1 000 mkr.

Förordningens minimikrav på kärnprimärkapital blir därmed 45 mkr (4,5 % * 1 000 mkr). Kärnprimärkapitalbaskrav för det kombinerade buffertkravet 35 mkr (2,5 % * 1 000 mkr) + (1 % * 1 000 mkr). Totalt kapitalbaskrav för kärnprimärkapital 80 mkr.

Undre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i procent = $(3,5\%/4) * (1-1) = 0$ procent, dvs. gränsen blir minimikravet på 4,5 procent kärnprimärkapital.

Övre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i procent = $(3,5\%/4) * 1 = 0,875$ %, dvs. gränsen blir minimikrav på kärnprimärkapital 4,5 procent plus 0,875 procent = 5,375 %

Undre gräns i det kombinerade buffertkravets första kvartil i mkr = $(35 \text{ mkr}/4)$

* $(1-1) = 0 \text{ mkr}$, dvs. gränsen blir 45 mkr i minimikrav på kärnprimärkapital

Övre gräns i den första kvartilen i mkr = $(35 \text{ mkr}/4) * 1 = 8,75 \text{ mkr}$, dvs.

minimikrav på kärnprimärkapital $45 \text{ mkr} + 8,75 \text{ mkr} = 53,75 \text{ mkr}$

<i>Kvartil</i>	<i>Kapitalbaskrav Kärnprimärkapital i %</i>	<i>Kapitalbaskrav Kärnprimärkapital i mkr</i>	<i>Faktor</i>	<i>Restriktioner</i>
Första kvartilen	4,5 – 5,375	45 – 53,75	0	100 %
Andra kvartilen	5,375 – 6,25	53,75 – 62,5	0,2	80 %
Tredje kvartilen	6,25 – 7,125	62,5 – 71,25	0,4	60 %
Fjärde kvartilen	7,125 – 8	71,25 – 80	0,6	40 %
	8 –	80 –	1,0	0 %

Anta att företagets kärnprimärkapital är 55 mkr och följaktligen uppgår kärnprimärkapitalrelationen till 5,5 procent ($55/1\ 000$).

Företaget är i kvartil 2 vilket innebär en faktor på 0,2, dvs. 20 procent av förfogandebeloppet får användas och restriktionen är på 80 procent av förfogandebeloppet. Det högsta förfogandebeloppet blir 3 mkr ($16 \text{ mkr} \cdot 0,2$).

Kapitalkonserveringsplanen

I 8 kap. 1 § buffertlagen anges att företag som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet enligt 2 kap. 2 § samma lag inom fem arbetsdagar från att det kombinerade buffertkravet inte längre uppfylls ska lämna in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen. Om det med beaktande av arten och omfattningen av företagets verksamhet finns skäl för det, får Finansinspektionen medge att kapitalkonserveringsplanen lämnas in inom högst tio arbetsdagar. Den närmare regleringen om vad kapitalkonserveringsplanen ska innehålla ska framgå av föreskrifter meddelade med stöd av 10 kap. 1 § 11 samma lag.

Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 7 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att en kapitalkonserveringsplan, i enlighet med 142.2 kapitaltäckningsdirektivet, ska innehålla uppskattningar av inkomster och utgifter och en prognos för tillgångar, skulder och eget kapital i balansräkningen. Kapitalkonserveringsplanen ska också redogöra för de åtgärder som vidtas för att öka företagets kapitalrelation. Dessutom ska kapitalkonserveringsplanen innehålla en plan och en tidsram för att öka kapitalbasen till den nivå som krävs för att återigen uppfylla det kombinerade buffertkravet fullt ut. Utöver det ska all övrig information som företaget anser är nödvändig för att Finansinspektionen ska kunna göra en utvärdering finnas med i kapitalkonserveringsplanen. Eftersom bedömningen av vad som anses vara nödvändig information kommer att variera från fall till fall specificeras

detta inte närmare i föreskrifterna. Kompletterande information kommer att begäras in av Finansinspektionen om det behövs.

Underrättelse till Finansinspektionen

I 8 kap. 5 § buffertlagen, anges att institut som inte uppfyller det kombinerade buffertkravet men som avser att genomföra åtgärder enligt 8 kap. 3 § samma lag, t.ex. värdeöverföringar kopplade till institutets kärnprimärkapital såsom utdelning, betala ut rörlig ersättning eller ränta på primärkapitaltillskott, ska underrätta Finansinspektionen om detta innan åtgärden vidtas.

I 10 kap. 1 § 12 buffertlagen ges bemyndigande att meddela föreskrifter om institutens underrättelseskyldighet enligt 8 kap. 5 §. Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 8 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att underrättelsen ska innehålla information om storleken på företagets kärnprimärkapital, övrigt primärt kapital och supplementärt kapital samt företagets delårs- och årsöverskott som inte redan räknas in i kärnprimärkapitalet. Dessutom ska underrättelsen innehålla information om det högsta förfogandebeloppet enligt 9 kap. 6 § tillsynsföreskrifterna och den delen av det högsta förfogandebeloppet som företaget har för avsikt att använda för värdeöverföringar kopplade till företagets kärnprimärkapital, inlösen, betalning av ränta eller utdelning avseende primärkapitaltillskott och förbindelse att betala ut rörlig ersättning, diskretionära pensionsförmåner eller rörlig ersättning där skyldigheten att betala uppstod vid en tidpunkt då företaget inte uppfyllde det kombinerade buffertkravet. Definitionen av värdeöverföring kopplad till företagets kärnprimärkapital finns i 1 kap. 2 § 16 buffertlagen. Denna definition omfattar bl.a. inlösen av kärnprimärkapitalinstrument. Den föreslagna punkten b avser inlösen av andra typer av kapitalinstrument.

2.3 Bolagsstyrning, riskhantering och ersättning

Detta avsnitt handlar om bolagsstyrning, riskhantering och ersättning. Avsnittet utgår från kapitaltäckningsdirektivets bestämmelser i artiklarna 74–96 samt 109 (gruppkrav).

Reglerna om bolagsstyrning och riskhantering har, i förhållande till kreditinstitutsdirektivet, genomgått väsentliga förändringar. Även reglerna om ersättning har ändrats. Kapitaltäckningsdirektivet innehåller ett antal nya krav som föranleder ändringar i relevanta föreskrifter. I detta avsnitt redogörs i huvudsak för de förändringar som föreslås i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, värdepappersföreskrifterna och ersättningsföreskrifterna.

Förändringarna i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna redogörs för i avsnitt 2.3.1 medan förändringarna i ersättningsföreskrifterna redogörs för i avsnitt 2.3.2. Vissa övergripande frågeställningar, som t.ex. Finansinspektionens överväganden rörande vilka

företag som bör anses vara betydande och hur föreskrifterna ska tillämpas på gruppnivå, behandlas i avsnitt 2.3.3. Finansinspektionen föreslår att det införs bestämmelser avseende gruppkrav även i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (2014:4) om hantering av operativa risker (nedan föreskrifterna om hantering av operativa risker) och Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:5) om informationssäkerhet, it-verksamhet, och insättningssystem (nedan föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem). Dessa förslag redogörs också för i avsnitt 2.3.3. Några andra ändringar i dessa föreskrifter föreslås inte.

I denna promemoria redogörs endast för de ändringar av föreskrifterna som föreslås. För Finansinspektionens överväganden i övriga delar hänvisas till beslutspromemoria den 17 februari 2014 (avseende föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll), beslutspromemoria den 18 november 2009, 28 juni 2011 och 25 juni 2013 (avseende värdepappersföreskrifterna) och beslutspromemoria den 17 februari 2011 (avseende ersättningsföreskrifterna). Vad gäller föreskrifterna om hantering av operativa risker och föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem, hänvisas till beslutspromemoria den 11 april 2014.

Övergripande om bolagsstyrning i kapitaltäckningsdirektivet

Kapitaltäckningsdirektivet innebär att reglerna kring riskhantering, styrformer, organisation och ersättning utvecklas ytterligare för kreditinstitut och värdepappersbolag. Nya bestämmelser införs om bland annat:

- 1) ledningsorganets sammansättning, funktion och roll i samband med riskhantering inklusive krav på att tillräckligt med tid avsätts för arbete i ledningsorgan vilket bland annat säkerställs genom begränsningar av hur många uppdrag en ledamot kan ha samtidigt,
- 2) krav på inrättande av en riskkommitté (riskutskott),
- 3) krav på separation av rollerna som styrelseordförande och verkställande direktör;
- 4) krav på upprättande av återhämtningsplan,
- 5) regler om förhållandet mellan fast och rörlig ersättning,
- 6) särskilda bestämmelser om ersättning till anställda som väsentligen kan påverka ett företags riskprofil, och
- 7) utbetalning av rörlig ersättning i instrument.

Regeringen har föreslagit att en del av de nya bestämmelserna ska genomföras genom lagstiftning och andra genom föreskrifter på en lägre nivå än lag. Vilken uppdelning som är tänkt framgår av lagrådsremissen. Det är vad regeringen anfört i lagrådsremissen som har tjänat som utgångspunkt för förslagen i detta avsnitt.

2.3.1 Förslag till ändringar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna

Krav på upprättande av återhämtningsplan

Av artikel 74.4 i kapitaltäckningsdirektivet följer att kreditinstitut och värdepappersbolag ska upprätta planer för återhämtningsplaner för återställande av företagets finansiella ställning. Denna bestämmelse förväntas upphävas efter att EU:s krishanteringsdirektiv antogs 6 maj 2014²³. Regeringen anser att Finansinspektionen, i avvaktan på kommande lagändringar med anledning av krishanteringsdirektivet, och inom ramen för befintliga bemyndiganden om institutens riskhanteringssystem, har möjlighet att föreskriva om kravet på att upprätta återhämtningsplaner²⁴.

Finansinspektionen föreslår att det i nya bestämmelser i 5 kap. 12 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 d § värdepappersföreskrifterna införs krav på kreditinstitut respektive värdepappersbolag att utarbeta, upprätthålla och uppdatera en plan för återhämtningsplaner för återställande av dess finansiella ställning efter en kraftig försämring. Planen ska beslutas av styrelsen. Finansinspektionen föreslår även att återhämtningsplanerna ska utformas med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet.

Avsikten på gemenskapsnivå är att ett betydligt mer omfattande regelverk rörande bland annat återhämtningsplaner ska införas genom krishanteringsdirektivet. Det är Finansinspektionens förhoppning att det sistnämnda direktivet antas så snart som möjligt och att återhämtningsplaner därigenom regleras mera utförligt. Till dess att så sker ska de krav som nu föreslås gälla. Med beaktande av den kommande regleringen föreslår Finansinspektionen att kraven i de föreslagna föreskriftsbestämmelserna får en allmän karaktär. Detta kan innebära tillämpningssvårigheter när det ska avgöras om ett företag har upprättat en tillräcklig återhämtningsplan. Enligt Finansinspektionens uppfattning bör dock förslaget till krishanteringsdirektiv²⁵ kunna användas för vägledning om vilka närmare krav som bör ställas på återhämtningsplanerna. Dessutom har Eba remitterat flera utkast till tekniska standarder om de kommande kraven på återhämtningsplaner.²⁶ Även dessa dokument bör kunna utgöra vägledning för vad en återhämtningsplan ska innehålla.

Enligt kapitaltäckningsdirektivet får kravet på ett institut att utarbeta, upprätthålla och uppdatera återhämtningsplaner, i enlighet med proportionalitetsprincipen, sänkas om Finansinspektionen anser att det finns skäl för detta, t.ex. om ett specifikt instituts fallissemang inte kommer att

²³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/142492.pdf

²⁴ Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

²⁵ Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

²⁶ <http://www.eba.europa.eu/regulation-and-policy/recovery-and-resolution>

påverka de finansiella marknaderna, andra institut eller finansieringsvillkoren negativt. I avvaktan på krishanteringsdirektivets mer detaljerade regler kring återhämtningsplaner föreslår Finansinspektionen därför att det i föreskrifterna förtydligas att återhämtningsplanen ska utformas med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet.

Riskrapportering

Enligt artikel 76.4 första och andra stycket (första meningen) i kapitaltäckningsdirektivet gäller att styrelsen och riskkommittén, om en sådan har inrättats, ska ha tillräcklig tillgång till information om institutets risksituation. Det anges även att det är styrelsen och, i förekommande fall, riskkommittén som ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den riskinformation som det eller den ska få ta emot. Finansinspektionen föreslår därför att föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och värdepappersföreskrifterna ändras så att dessa innehåller motsvarande krav. Ändringarna föreslås med stöd av befintliga bemyndiganden om riskhantering i 16 kap. 1 § första stycket 3 LBF och 8 kap. 42 § första stycket 2 LVM.

Finansinspektionen föreslår att det i 5 kap. 5 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna införs nya bestämmelser som anger att styrelsen, och riskutskottet om ett sådant har inrättats, ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den riskinformation som den/de ska få ta emot.

Det föreslås även en ändring av föreskrifterna som klargör att kontrollfunktionerna ska rapportera även till riskutskottet.

Genom de föreslagna ändringarna genomförs artikel 76.4 första och andra stycket (första meningen) kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt. Bestämmelserna säkerställer att styrelsen och riskutskottet får den riskinformation som de behöver. Det är viktigt att styrelsen och den verkställande direktören fastställer vilka rapporter och analyser man behöver, bland annat för att kunna uppfylla sitt ansvar för företagets riskaptit, riskstrategi och riskhanteringsramverk enligt kraven i 2 kap. 3 och 4 §§ samt 5 kap. 1 och 2 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll samt det ansvar som anges i 3 kap. 1 och 2 §§ i samma föreskrifter.

Krav på inrättande av riskutskott i betydande institut

Enligt artikel 76.3 i kapitaltäckningsdirektivet ska institut som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet inrätta en riskkommitté (riskutskott i svenskt språkbruk) bestående av ledamöter i ledningsorganet som inte innehar någon verkställande funktion vid institutet. Regeringen anser att detta krav bör genomföras genom

föreskrifter inom ramen för befintliga bemyndiganden i 16 kap. 1 § första stycket 3 LBF och 8 kap. 42 § första stycket 2 LVM.²⁷

Finansinspektionen föreslår att kravet på att inrätta ett riskutskott genomförs genom nya bestämmelser i 5 kap. 13–16 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 13 a–d §§ värdepappersföreskrifterna..

Bestämmelserna innebär bland annat att företag som är betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet ska inrätta ett riskutskott bestående av ledamöter i styrelsen. En styrelseledamot som har en verkställande funktion vid företaget får inte vara medlem i riskutskottet. Riskutskottets medlemmar ska vidare ha lämpliga kunskaper och färdigheter. Enligt direktivet ska riskutskottet fungera som rådgivare till ”ledningsorganet”. Med ledningsorgan avses enligt regeringens bedömning primärt styrelsen. Enligt regeringen kan dock begreppet ledningsorgan, så som det används i direktivet, syfta på såväl styrelsen som den verkställande direktören varför det i varje särskilt fall bör anges om det är styrelsen eller styrelsen och verkställande direktören som omfattas av respektive bestämmelse.²⁸ Finansinspektionen bedömer att begreppet ledningsorgan i detta fall avser styrelsen. Direktivbestämmelsens innebörd är därmed att riskutskottet ska fungera som rådgivare till styrelsen och bistå styrelsen i dess övervakning av den verkställande ledningens genomförande av strategin. I enlighet med lydelsen av artikel 76.3 klargörs det dock att styrelsen ska behålla det övergripande riskansvaret. De nya bestämmelserna innebär även att riskutskottet, för att bistå vid upprättandet av en sund ersättningspolicy och ersättningspraxis, ska undersöka huruvida incitamenten i ersättningsystemet tar hänsyn till risk, kapital, likviditet samt sannolikhet och tidpunkt för företagets resultat.

Genom förslaget genomförs direktivets krav på riskutskott. I enlighet med direktivet införs kravet på att inrätta ett riskutskott endast för de företag som anses vara betydande. Finansinspektionens övervägande rörande vilka företag som bör bedömas som betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet redogörs för i avsnitt 2.3.3 nedan.

Inrättandet av ett riskutskott säkerställer att delar av styrelsen får möjlighet att tillskansa sig en djupare förståelse i sådana frågor av riskkaraktär som styrelsen bedömer som särskilt viktiga. Efter beredning i utskottet kan styrelsen fatta mer välinformerade beslut än vad som annars vore fallet. Exempel på sådana frågor kan vara beslut rörande företagets riskaptit, riskstrategi respektive ramverket för riskhantering (se 2 kap. 3, 4 §§ samt 5 kap. 1 och 2 §§ i föreskrifterna om

²⁷ Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

²⁸ Se s. 163 lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

styrning, riskhantering och kontroll) eller beslut rörande användning av nya komplexa finansiella instrument.

Regeringen anser att riskkommitté i svenskt språkbruk ska benämnas riskutskott.²⁹ I föreskrifterna används därför begreppet riskutskott istället för riskkommitté.

Funktionen för riskhantering (värdepappersföreskrifterna)

Enligt artikel 76.5 i kapitaltäckningsdirektivet ska ett institut, i enlighet med rimlighetskravet i artikel 7.2 i kommissionens direktiv 2006/73/EG³⁰, ha en riskhanteringsfunktion (som i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll kallas riskkontrollfunktion) som är oberoende av de operativa funktionerna. Krav på att inrätta en sådan funktion finns redan i både föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna. Jämfört med befintliga regler i värdepappersföreskrifterna föreskrivs dock i kapitaltäckningsdirektivet mer detaljerade regler för funktionens organisation och uppgifter. Regleringen i värdepappersföreskrifterna behöver därför kompletteras. Det är Finansinspektionens bedömning att direktivets krav på riskhanteringsfunktion täcks av befintliga regler i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll.

Enligt kapitaltäckningsdirektivet gäller att funktionen för riskhantering ska ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser. Riskhanteringsfunktionen ska se till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade samt delta aktivt i utarbetandet av institutets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut. Riskhanteringsfunktionen ska även kunna lämna en fullständig syn på alla slags risker som gäller för institutet. Riskhanteringsfunktionen ska vidare vid behov kunna rapportera direkt till ledningsorganet i sin tillsynsfunktion, oberoende av den verkställande ledningen, och när det är lämpligt ta upp problem och varna ledningsorganet om risksituationer som påverkar eller kan komma att påverka institutet. Kapitaltäckningsdirektivet ställer vidare krav på att riskhanteringsfunktionen leds av en oberoende högre chef om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

²⁹ Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

³⁰ Kommissionens direktiv 2006/73/EG av den 10 augusti 2006 om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/39/EG vad gäller organisatoriska krav och villkor för verksamheten i värdepappersföretag, och definitioner för tillämpning av det direktivet (EUT L 241, 2.9.2006, s. 26). Enligt artikel 7.2 gäller att "Om det med hänsyn till verksamhetens art omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av de investeringstjänster och den investeringsverksamhet som utförs inom ramen för verksamheten är lämpligt och rimligt skall medlemsstaterna kräva att värdepappersföretagen inrättar och upprätthåller en riskhanteringsfunktion som arbetar oberoende...".

Enligt regeringen bör kraven på att etablera en oberoende riskhanteringsfunktion genomföras genom föreskrifter inom ramen för befintligt bemyndigande i 8 kap. 42 § först stycket 2 LVM.³¹

Krav på att ha en oberoende riskhanteringsfunktion, om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av dess investeringstjänster och investeringsverksamheter, gäller redan för värdepappersbolag enligt 6 kap. 12 § första stycket värdepappersföreskrifterna. I enlighet med artikel 76.5 andra stycket i kapitaltäckningsdirektivet bör det dock i föreskrifterna införas nya bestämmelser om riskhanteringsfunktionens uppgifter. Finansinspektionen föreslår därför att det i 6 kap. 12 § andra stycket värdepappersföreskrifterna införas en skyldighet för riskhanteringsfunktionen att se till att alla betydande risker identifieras, mäts och blir korrekt rapporterade. I samma stycke införas även krav på att riskhanteringsfunktionen aktivt deltar i utarbetandet av företagets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut och att funktionen kan lämna en fullständig syn på alla slags risker som gäller för företaget.

Enligt direktivet ska riskhanteringsfunktionen ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser. Motsvarande krav föreslås därför i förslaget till 6 kap. 12 a § föreskrifterna. Enligt Finansinspektionen bedömning innebär kravet på tillräcklig auktoritet att riskhanteringsfunktionen bland annat ska ha de befogenheter och sakkunskaper som krävs för att funktionen ska kunna fullgöra sina uppgifter korrekt. I enlighet med direktivet föreslår Finansinspektionen även att det i 6 kap. 12 b § införas mer detaljerade krav på den som leder riskhanteringsfunktionen och dennes ställning. Den som leder riskhanteringsfunktionen ska t.ex. inte kunna avsättas utan styrelsens godkännande.

Finansinspektionen anser att kravet på att riskhanteringsfunktionen vid behov ska kunna rapportera direkt till styrelsen, oberoende av den verkställande ledningen, täcks av gällande reglering i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna. I denna bestämmelse föreskrivs nämligen att både styrelsen och den verkställande direktören ska få regelbundna skriftliga rapporter om riskhantering. Finansinspektionen anser även att kravet på att riskhanteringsfunktionen när det är lämpligt ska kunna ta upp problem och varna ledningsorganet om situationer med särskild riskutveckling täcks in av samma bestämmelse. I situationer där det finns behov av att snabbt varna styrelsen och den verkställande direktören om en viss risksituation ska detta redan idag göras enligt rapporteringskravet i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna.

---

³¹ Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

Bestämmelserna genomför relevanta artiklar i kapitaltäckningsdirektivet. Genom de föreslagna bestämmelserna tydliggörs riskhanteringsfunktionens uppgifter.

Krav på utbildning av styrelseledamöter och verkställande direktör samt mångfaldspolicy

Enligt artikel 91.9 i kapitaltäckningsdirektivet ska kreditinstitut och värdepappersbolag avsätta tillräckligt med resurser för att introducera och utbilda styrelseledamöterna och den verkställande direktören. Vidare ska dessa företag enligt artikel 91.10 i direktivet vid utnämning av styrelseledamöter beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper. Företagen ska därför införa en policy som främjar mångfald i styrelsen (mångfaldspolicy). Regeringen har föreslagit att Finansinspektionen bemyndigas att föreskriva om dessa krav.³²

Finansinspektionen föreslår att det både i 2 kap. 12 och 13 §§ föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll samt i 6 kap. 5 a och b §§ värdepappersföreskrifterna införs en ny bestämmelse enligt vilken kreditinstitut och värdepappersbolag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna och den verkställande direktören. Kravet införs för att säkerställa att styrelseledamöterna och den verkställande direktören får en kontinuerlig och adekvat utbildning som är relevant för deras respektive arbetsuppgifter. Genom förslaget genomförs artikel 91.9 i kapitaltäckningsdirektivet. Företag i den finansiella sektorn utvecklas ständigt i takt med att produkter, marknader och konkurrensförutsättningar förändras. Produkternas komplexitet ökar. Samtidigt krävs det att styrelsen och den verkställande direktören ska kunna fatta välinformerade beslut beträffande till exempel företagets riskaptit, riskstrategi och ramverk för riskhantering. De förväntas även förstå hur dessa påverkas av nya, komplexa produkter. Därför behövs en kontinuerlig utbildning av styrelsen och den verkställande direktören.

Finansinspektionen föreslår även att det införs ett krav på kreditinstitut och värdepappersbolag att införa en policy för att främja mångfald i styrelsen. Mångfald i styrelsen bidrar till att motverka osunt flockbeteende och därmed även till ett bättre riskhanteringsarbete. Införandet av ett sådant krav genomför artikel 91.10 i kapitaltäckningsdirektivet i svensk rätt.

Det är i Sverige bolagsstämman som utser styrelseledamöterna. Detta förhållande utgör inte något hinder mot att införa krav på företag att främja mångfald vid tillsättningen av styrelseledamöter. Bolagsstämman i ett kreditinstitut eller ett värdepappersbolag har att rätta sig efter de relevanta krav som gäller för företaget. Ett företag kan därmed inte undandra sig ansvar för

³² Se s. 159 lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>

underlåtenhet att uppfylla det föreslagna kravet genom att hänvisa till att det inte utövar någon makt över tillsättningen av styrelseledamöter.

De krav som ställs vad gäller de resurser som ska finnas för utbildning av styrelseledamöter och vad gäller upprättandet av en mångfaldspolicy är allmänt hållna i föreskriftsförslagen. Eba ska enligt direktivet senast den 31 december 2015 utfärda riktlinjer *dels* om vad som är tillräckliga resurser för att introducera och utbilda styrelseledamöterna och den verkställande direktören, *dels* om mångfald. När riktlinjerna genomförts kommer Finansinspektionen överväga om föreskriftsbestämmelserna behöver preciseras ytterligare.

Vissa andra ändringar i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll

Vissa andra ändringar av i huvudsak redaktionell karaktär föreslås i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll. Bakgrunden till dessa förslag är framförallt att föreskrifterna i vissa delar behöver anpassas till föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningsystem och föreskrifterna om hantering av operativa risker.

Finansinspektionen föreslår redaktionella förändringar i bestämmelsen i 2 kap. 6 §. Ändringar föreslås även i 2 kap. 10 §. I denna bestämmelse uttrycks för närvarande den s.k. dualitetsprincipen. Denna bestämmelse ändras nu på så sätt att det även blir tydligt att ett företag ska ha rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter. Syftet med tillägget är att i föreskrifterna också uttrycka principen om ”segregation of duties”. I 9 kap. 5 § föreslås ett förtydligande i katalogen med uppgifter för internrevisionsfunktionen. Genom förtydligandet klargörs att funktionen även ska granska och regelbundet utvärdera om verksamheten bedrivs i enlighet med företagets interna regler.

Därutöver föreslås en ändring som rör de allmänna råden i 10 kap. Av redaktionella skäl flyttas råden så att de ligger under en ny upplysningsparagraf som finns i 2 §. Den befintliga 2 § föreslås framöver betecknas 2 a §. Det förtydligas även att anmälningar enligt de allmänna råden bör ske innan företaget uppdrar arbete åt någon annan. Slutligen föreslås smärre justeringar i 10 kap. 5 § punkten 11. Dessa syftar till att anpassa föreskriftstexten till föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningsystem och föreskrifterna om hantering av operativa risker.

2.3.2 Förslag till ändringar i ersättningsföreskrifterna)

Nuvarande ersättningsföreskrifter är baserade på kreditinstitutsdirektivet, närmare bestämt artikel 22 och punkterna 23 och 24 i bilaga V om tekniska kriterier för organisation och riskhantering. Dessa bestämmelser har med vissa justeringar och tillägg överförts till artiklarna 92–95 i kapitaltäckningsdirektivet. Till grund för utformningen av de nuvarande ersättningsföreskrifterna ligger även de riktlinjer för tillämpningen av

kreditinstitutsdirektivets bestämmelser om ersättning som gavs ut av den dåvarande europeiska banktillsynsmyndigheten (CEBS) den 10 december 2010. Riktlinjerna ger vägledning inte minst i fråga om hur föreskrifterna ska tillämpas i förhållande till den s.k. proportionalitetsprincipen. I samband med att ersättningsföreskrifterna beslutades redogjorde Finansinspektionen i tillhörande beslutspromemoria utförligt för hur proportionalitetsprincipen har beaktats.

Under 2012 genomförde Eba en utvärdering av hur CEBS riktlinjer har beaktats vid genomförandet av kreditinstitutsdirektivets bestämmelser om ersättning i nationell rätt. I utvärderingen konstaterades att det fordras ytterligare vägledning kring hur kreditinstitutsdirektivets bestämmelser bör tolkas i syfte att uppnå ökad harmonisering, inte minst vad gäller frågan om proportionalitet.

Eba har enligt artikel 75.2 i kapitaltäckningsdirektivet fått i uppdrag att utforma nya riktlinjer för en sund ersättningspolicy som överensstämmer med artiklarna 92–95. Utarbetande av dessa riktlinjer kommer att påbörjas under första halvåret 2014 och förväntas bli gällande under senare delen av 2014. Fram till dess har Finansinspektionen att beakta CEBS befintliga riktlinjer i den utsträckning dessa är tillämpliga. Såvitt avser proportionalitetsprincipen har denna inte ändrats i kapitaltäckningsdirektivet, och mot bakgrund av att ersättningsföreskrifterna bedöms vara förenliga med CEBS riktlinjer kvarstår Finansinspektionens överväganden i detta avseende. Om Eba:s kommande riktlinjer föranleder några ändringar av ersättningsföreskrifterna avseende tillämpningen av proportionalitetsprincipen eller i andra avseenden, kommer sådana eventuella ändringar att remitteras i vederbörlig ordning.

Bemyndiganden för ändringar i ersättningsföreskrifterna

De nedan föreslagna ändringarna i ersättningsföreskrifterna genomförs med stöd av samma eller motsvarande bemyndiganden som nuvarande föreskrifter. Det handlar om 5 kap. 2 § 4 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, 6 kap. 1 § 9 förordningen om värdepappersmarknaden, och 18 § 10 förordningen om värdepappersfonder. Nedan i detta avsnitt redogörs därför inte närmare för vilket bemyndigande som används för införandet av respektive regeländring.

Ersättningskommitté m.m.

Enligt artikel 95.2 i kapitaltäckningsdirektivet ska ledamöterna i ersättningskommittén vara ledamöter i företags styrelse men inte anställda i företaget. Finansinspektionen föreslår att detta kommer till uttryck i 3 kap. 3 § andra stycket ersättningsföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår även en redaktionell ändring i 3 kap. 3 § första stycket ersättningsföreskrifterna mot bakgrund av att begreppet finansiell företagsgrupp inte kommer att användas framöver.

Någon ändring i ersättningsföreskrifterna föreslås emellertid inte med anledning av att det i artikel 95.2 kapitaltäckningsdirektivet anges att om arbetstagararna enligt nationell rätt måste vara representerade i ledningsorganet ska ersättningskommittén innehålla en eller flera arbetstagarrepresentanter. Inledningsvis kan det konstateras att det torde ligga utanför myndighetens normgivningskompetens att föreskriva om sådana krav på arbetstagarrepresentation. Den omständigheten torde emellertid sakna betydelse eftersom de företag som omfattas av kravet på att inrätta en ersättningskommitté också omfattas av lagen (1987:1245) om styrelserepresentation för de privatanställda. Av 13 § nämnda lag framgår att en arbetstagarrepresentant får närvara och delta i överläggningarna när ett ärende, som senare skall avgöras av styrelsen, förbereds av därtill särskilt utsedda styrelseledamöter eller befattningshavare i företaget. Därmed får syftet med bestämmelsen anses vara uppnått och någon ytterligare genomförandeåtgärd bedöms obehövlig.

Särskilt reglerad personal

Av artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet framgår att direktivets bestämmelser om ersättning ska tillämpas på anställda i personalkategorier vars yrkesutövning har väsentlig inverkan på institutens riskprofil. Bestämmelsen är oförändrad i förhållande till kreditinstitutdirektivet. Eba har i enlighet med artikel 94.2 utarbetat regulatoriska tekniska standarder avseende kvalitativa och kvantitativa kriterier för att fastställa vilka anställda som ska omfattas av regleringen (standarderna).³³ Kommissionen antog standarderna den 4 mars 2014 och dessa förväntas publiceras i Europeiska unionens officiella tidning senast den 4 juni 2014. Standarderna är inte uttömmande utan utgör en ”minimi-lista” som företag ska beakta inom ramen för sin egen process för identifiering av anställda vars arbetsuppgifter har väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Kravet på att företagen ska ha en egen identifieringsprocess följer av artikel 92.2 i kapitaltäckningsdirektivet och kommer dessutom till uttryck i artikel 2 i standarderna.

Finansinspektionen föreslår att begreppet ”särskilt reglerad personal” i 1 kap. 4 § 1 ersättningsföreskrifterna ersätts med ”anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil”. Som framgår av förslaget till definition ska begreppet liksom tidigare omfatta sådana anställda som identifieras enligt 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna. Det föreslås dock att begreppet även ska omfatta anställda enligt standarderna.

³³ Eba:s tekniska standarder om anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil (33-RTS-2013-11, 2013-12-16).

Vidare föreslås att bestämmelsen i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna justeras så att den lyder ”Ett företag ska årligen göra en analys i syfte att identifiera anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Företaget ska i analysen beakta samtliga risker som företaget är eller kan komma att bli exponerade för inklusive de risker som är förenade med företagets ersättningspolicy och ersättningssystem.”

Ändringen i 1 kap. 4 § 1 ersättningsföreskrifterna görs för att anpassa föreskrifterna till den terminologi som används i kapitaltäckningsdirektivet, Eba:s tekniska standarder om anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil och de ändringar i sektorslagstiftningen som gjorts med anledning av direktivet. Hänvisningen till de tekniska standarderna om anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil görs av naturliga skäl eftersom dessa blir direkt tillämpliga för företagen och ska ingå i företagets identifieringsprocess av anställda vars arbetsuppgifter har väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Standarderna anger kvalitativa och kvantitativa kriterier som innebär att vissa anställdas arbetsuppgifter per automatik har väsentlig inverkan på företagets riskprofil.

De tekniska standarderna tar emellertid inte hänsyn till det enskilda företagets individuella förhållanden varför varje företag dessutom måste analysera vilka anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil utifrån det företagets omständigheter. Standarderna ersätter alltså inte den analys som företagen själva ska göra utan utgör snarare en lista med kriterier som företagen åtminstone ska beakta när de identifierar vilka anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil och som därmed också ska omfattas av de mer ingripande bestämmelserna om riskanpassning av ersättningssystem.

Även fortsättningsvis ska företagen därför enligt bestämmelsen i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna göra en analys i syfte att identifiera vilka anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Av de tekniska standarderna framgår att för att kunna avgöra vilka anställda dessa är fordras att företaget beaktar samtliga risker som företaget är eller kan komma att bli exponerad för. I sak innebär detta ingen skillnad i förhållande till nuvarande regler, men för att det ska bli tydligt att samtliga risker ska beaktas i analysen föreslås att detta även kommer till direkt uttryck i bestämmelsen. Av de tekniska standarderna framgår även att de behöriga tillsynsmyndigheterna bör säkerställa att företagen dokumenterar sin analys varför ett sådant krav föreslås i föreskrifterna. Vidare tydliggörs att analysen ska genomföras årligen.

Den nuvarande bestämmelsen i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna innehåller en presumtion om att vissa personalkategorier ska anses vara ”särskilt reglerad personal”, och därmed omfattas av regelverket, om inte företaget motiverar varför en person inte ska anses kunna väsentligen påverka företagets risknivå. Möjligheten att undanta anställda har nu införts i de tekniska standarderna.

Dessa kan inte ändras eller utökas genom föreskrifter. Den möjlighet till undantag som finns i 2 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna bör därför tas bort.

Kriterier för fastställande av ersättning samt regler om garanterad rörlig ersättning

Av artikel 92.2 g) i kapitaltäckningsdirektivet framgår att ersättningspolicyn, med beaktande av nationella system för lönebildning, ska innebära en tydlig åtskillnad mellan kriterierna för fastställande av

- i) fast grundlön, som i första hand bör återspegla relevant yrkeserfarenhet och organisatoriskt ansvar enligt vad som anges i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet, och
- ii) rörlig ersättning, som bör återspegla en hållbar och riskjusterad prestation samt prestation utöver det som krävs för att uppfylla kraven i den anställdes arbetsbeskrivning som en del av anställningsavtalet.

Av artikel 94.1 e) framgår att garanterad rörlig ersättning ska utgöra undantag, att sådan ersättning endast får förekomma i samband med nyanställning förutsatt att institutet har en sund och stark kapitalbas samt att den måste begränsas till det första anställningsåret.

Finansinspektionen föreslår att det i ersättningsföreskrifterna införs en ny bestämmelse som ställer krav på att ersättningspolicyn ska innehålla tydliga kriterier för fastställande av fast respektive rörlig ersättning och på att skillnaderna mellan dessa kriterier tydligt ska framgå. Den nya bestämmelsen föreslås införas som 2 kap. 2 a § i ersättningsföreskrifterna.

Vidare föreslås att det i enlighet med artikel 94.1 d) och e) i kapitaltäckningsdirektivet tydliggörs att garanterad rörlig ersättning endast får förekomma i samband med nyanställning om det finns särskilda skäl för det (2 kap. 7 §).

Den nya bestämmelsen i 2 kap. 2 a § ersättningsföreskrifterna införs för att bestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet ska vara fullt ut genomförda. Finansinspektionen konstaterar att kapitaltäckningsdirektivet anger att bestämmelserna om ersättning inte ska påverka bl.a. nationell avtalsrätt och arbetsrätt samt i tillämpliga fall arbetsmarknadsparternas rätt att ingå kollektivavtal i enlighet med nationell lagstiftning och praxis. Finansinspektionen anser att villkoren för fast lön bör lämnas åt arbetsmarknadsparterna att närmare sätta ramarna för i enlighet med svensk arbetsrätt och praxis. Kravet att rörlig ersättning ska återspegla en hållbar och riskjusterad prestation framgår redan av föreskrifterna i övrigt. Den nya bestämmelsen i 2 kap. 2 a § ersättningsföreskrifterna återger därför enbart principen att ersättningspolicyn ska innehålla tydliga fastställda kriterier för fast respektive rörlig ersättning och redogöra för skillnaderna dessa emellan.

Syftet med direktivbestämmelsen får därmed anses uppnått och någon ytterligare genomförandeåtgärd bedöms obehövlig. Finansinspektionen noterar även att kapitaltäckningsdirektivets bestämmelse är utformad som en bör-regel vilket får anses lämna ett större utrymme vid genomförandet av bestämmelsen.

Som tidigare redovisats framgår det av artikel 94. 1 e) att garanterad rörlig ersättning ska utgöra undantag, endast får förekomma i samband med nyanställning och om institutet har en sund och stark kapitalbas samt vara begränsad till första anställningsåret. Denna bestämmelse är överförd från kreditinstitutsdirektivet i oförändrat skick. Därutöver innehåller det nya kapitaltäckningsdirektivet en ny bestämmelse i artikel 94. 1 d), av vilken framgår att garanterad rörlig ersättning inte är förenlig med sund riskhantering och inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem. Bestämmelsen är hämtad från Financial Stability Boards principer för sunda ersättningssystem³⁴, och syftar till att tydliggöra att företagen ska vara mycket restriktiva med garanterad rörlig ersättning.

Finansinspektionen föreslår därför att 2 kap. 7 § i ersättningsföreskrifterna ändras så att det utöver redan gällande förutsättningar ska föreligga särskilda skäl för att garanterad rörlig ersättning ska få förekomma. Vad som bör anses utgöra särskilda skäl kommer att få prövas i det enskilda fallet. Eftersom möjligheten till garanterad rörlig ersättning är begränsad till nyanställda så torde det emellertid endast bli fråga om situationer där företaget som en del av det totala ersättningspaketet ska ”matcha” den rörliga ersättning som den anställde har rätt till från den tidigare arbetsgivaren. Ytterligare begränsningar för sådana ersättningspaket föreslås i en ny bestämmelse 2 kap. 10 §, jfr nedan. Vägledning om hur bestämmelserna om garanterad rörlig ersättning bör tillämpas och hur de förhåller sig till varandra torde finnas i Eba:s kommande riktlinjer.

Att garanterad rörlig ersättning inte ska utgöra en del av framtida ersättningssystem följer av de begränsningar som anges i 2 kap. 7 § för när garanterad rörlig ersättning får förekomma och fordrar följaktligen ingen ytterligare genomförandeåtgärd.

Av 2 kap. 6 § ersättningsföreskrifterna framgår redan att ett företag ska säkerställa att de rörliga ersättningarna inte begränsar företagets förmåga att upprätthålla en tillräcklig kapitalbas eller vid behov stärka kapitalbasen.

Diskonteringsränta

Av artikel 94.1 g) iii kapitaltäckningsdirektivet framgår att medlemsstaterna får tillåta att företagen får tillämpa ett teoretiskt diskonto när värdet av den rörliga

³⁴ Jfr principle 11, Financial Stability Boards principles for Sound Compensation Practices – implementation standards, 25 September 2009.

ersättningen ska beräknas. Syftet med regeln är enligt skäl 65 i preambeln att uppmuntra användningen av aktieinstrument eller skuldinstrument som skjuts upp över en längre tid. Diskonteringsräntan får användas på 25 procent av den totala rörliga ersättningen under förutsättning att ersättningen betalas i instrument som skjuts upp under fem år. Eba har utarbetat och offentliggjort riktlinjer för det teoretiska diskontot med beaktande av alla relevanta faktorer, däribland inflationstakt och inflationsrisk, vilket omfattar uppskovsperiodens längd.

Möjligheten att tillämpa den teoretiska diskonteringsfaktorn när storleken av den rörliga ersättningen ska bestämmas hänger givetvis nära samman med huvudregeln om hur stor den rörliga ersättningen får vara. Enligt kapitaltäckningsdirektivet är utgångspunkten att den rörliga ersättningen får uppgå till som mest 100 procent av den fasta ersättningen. Direktivet ger dock varje medlemsland ett nationellt val att fastställa en högre eller lägre gräns för den rörliga ersättningen, dock ej högre än 200 procent av den fasta ersättningen. Av lagrådsremissen framgår att regeringen föreslår en lagregel som innebär att den rörliga ersättningen maximalt får uppgå till som mest 100 procent av den fasta ersättningen. Huruvida Sverige ska välja att fastställa en högre eller lägre procentsats eller ej är något som regeringen avser att analysera och ta ställning till inom kort. En eventuell sänkning eller höjning av procentsatsen kommer följaktligen att remitteras i vederbörlig ordning.

Mot denna bakgrund anser Finansinspektionen att en eventuell regel om diskonteringsränta som kan ge en ”rabatt” på den rörliga ersättningen bör behandlas i samband med frågan om hur stor den rörliga ersättningen ska tillåtas vara. Något förslag i detta avseende lämnas därför inte i nuläget.

Rörlig ersättning ska till viss del bestå av instrument

Artikel 94.1 1) i kapitaltäckningsdirektivet anger att en betydande del, dock under alla omständigheter minst 50 procent av all rörlig ersättning, ska bestå av följande:

- i. Aktier eller motsvarande ägarintressen, beroende på det berörda institutets rättsliga struktur, instrument som är kopplade till institutets aktier eller andra likvärdiga icke-kontanta instrument för institut som inte är börsnoterade.
- ii. När det är möjligt, andra instrument enligt artikel 52 eller 63 i förordning 575/2013, eller andra instrument som fullt ut kan omvandlas till kärnprimärkapitalinstrument eller skrivas ned, och som i varje enskilt fall på ett tillbörligt sätt återspeglar institutets kreditkvalitet på löpande basis och är avsedda att användas till rörliga ersättningar.

Finansinspektionen föreslår att 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna ändras i enlighet med vad som anges i kapitaltäckningsdirektivet. Ändringen innebär dels att det hänvisas till tillsynsförordningen avseende vilka instrument som

rörlig ersättning i förekommande fall ska bestå av, dels språkliga ändringar. Vidare tydliggörs att de företag som inte är börsnoterade ska använda sig av andra likvärdiga instrument för ändamålet. Denna skrivning ansågs obehövlig i de tidigare föreskrifterna eftersom det endast var börsnoterade företag som omfattades. För de fall onoterade företag kommer att behöva tillämpa regeln bör direktivets krav beträffande sådana företag framgå av föreskrifterna. Såvitt avser de språkliga ändringarna kan noteras att kapitaltäckningsdirektivet har ändrats från att rörlig ersättning ska bestå av en avvägning av de instrument som anges i 4 kap. 7 § a och b ersättningsföreskrifterna ”i förekommande fall” till ”när det är möjligt” (eng. ”where appropriate” till ”where possible”). Eba har utarbetat förslag till tekniska standarder om kriterier för de instrument som får användas vid tillämpning av 4 kap. 7 § b ersättningsföreskrifterna³⁵. Dessa överlämnades till Europeiska Kommissionen den 19 februari 2014 och förväntas antas innan föreskriftsändringarna träder i kraft.

Syftet med bestämmelsen är att koppla de anställdas intressen till framförallt ägarnas intressen av att skapa långsiktiga värden i företaget. Det är dessa långsiktiga värden som ska återspeglas i instrumentens värde. Finansinspektionen har mot denna bakgrund tillåtit användningen av belopp som indexeras till företagets aktie som ”instrument kopplade till företagets aktie”. En sådan ordning har också tillämpats av andra länder i EU eftersom ett krav på att företagen ska använda faktiska aktier i sina ersättningssystem kan innebära dels stora administrativa kostnader, dels utspädningseffekter vilka i sig inte är nödvändiga för att uppnå syftet med bestämmelsen.

Finansinspektionen har i ett tidigt skede i föreskriftsprocessen fått frågan från berörda företag hur de språkliga ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet ska tolkas och genomföras. Finansinspektionens uppfattning är att den ändrade lydelsen inte innebär någon ändring i sak. Denna uppfattning stöds av att ett antal andra medlemsstater i genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet inte synes ha ändrat sina nationella regelverk i sak i detta avseende. Ersättningsföreskrifterna ska därför tills vidare, såvitt avser en eventuell kombination av instrument enligt 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna, tillämpas som tidigare. Finansinspektionen föreslår emellertid språkliga ändringar i enlighet med vad som anges i kapitaltäckningsdirektivet. Tillämpningsområdet föreslås tills vidare vara oförändrat. Det innebär att det endast är betydande företag som måste tillämpa regeln på anställda i den verkställande ledningen. Tillämpningsområdet är ett resultat av en proportionalitetsbedömning utifrån svenska förhållanden och är enligt Finansinspektionen förenligt med direktivet och CEBS riktlinjer. Som framgår inledningsvis i detta avsnitt så kan Finansinspektionen framöver komma att föreslå ytterligare ändringar inklusive

³⁵ EBA FINAL draft Regulatory Technical Standards on classes of instruments that are appropriate to be used for the purposes of variable remuneration under Article 94(2) of Directive 2013/36/EU. Eba RTS 2014-02, 2014-02-19

ändringar i sak om Eba:s kommande riktlinjer ger anledning till det. Detsamma gäller om Eba är av uppfattningen att regelns innebörd har ändrats och därmed ska tillämpas på ett annat sätt än vad som framgår av CEBS riktlinjer. Följaktligen kan även tillämpningsområdet komma att behöva ändras till att omfatta fler företag och/eller fler anställda än vad som följer av den nuvarande bestämmelsen.

Justering av uppskjuten rörlig ersättning

Av artikel 94.1 n) i kapitaltäckningsdirektivet framgår att den rörliga ersättningen, inbegripet den uppskjutna delen, endast ska betalas eller erhållas om den är hållbar enligt institutets finansiella ställning som helhet och motiverad med tanke på institutets, affärsenhetens och den berörda personens resultat. Vidare ska den totala rörliga ersättningen minskas när institutets finansiella resultat är svagt eller negativt, med beaktande av både nuvarande ersättning och minskningar av utbetalningarna av belopp som tidigare intjänats. Dessutom ska upp till 100 procent av den totala rörliga ersättningen omfattas av malus- och återkravsförfaranden. Med malus avses justering av ännu inte utbetald ersättning medan återkrav syftar på ett avtalsförhållande enligt vilket den anställde förbinder sig att under vissa förutsättningar återbetala redan utbetald ersättning. Institutet ska fastställa särskilda kriterier för malus och återkrav. Sådana kriterier ska särskilt omfatta situationer där personalen deltog i eller var ansvarig för ett handlande som ledde till betydande förluster för företaget, eller inte uppfyllde lämpliga standarder för duglighet och lämplighet.

I enlighet med kapitaltäckningsdirektivet föreslås att den befintliga regeln i 4 kap. 9 § ersättningsföreskrifterna ändras till att endast omfatta anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Vidare ändras bestämmelsen till att omfatta all rörlig ersättning och inte bara uppskjuten rörlig ersättning som tidigare var fallet. Dessutom föreslås att företaget i sin ersättningspolicy ska fastställa kriterier för tillämpningen av bestämmelsen.

Som framgår av beslutspromemorian till ersättningsföreskrifterna är det grundläggande att företag inte betalar ut ersättning som är omotiverad utifrån företagets finansiella situation. Regeln ger uttryck för företagets möjlighet att justera den anställdes ersättning när riskerna har materialiserats. Denna justering blir följaktligen ett test för om företagets riskjusterade resultatbedömning ex-ante var korrekt. Således bör det finnas en koppling mellan dessa två resultatbedömningar. För tydlighets skull ska det nämnas att det inte endast är de riskjusterade finansiella resultaten som avses, utan att även de kvalitativa bedömningar och andra bedömningar som kan ha legat till grund för manuella justeringar är relevanta.

Av direktivet framgår att upp till 100 procent av den rörliga ersättningen ska omfattas av malus- och återkravsförfaranden. Med återkravsförfaranden avses enligt CEBS riktlinjer ett avtal mellan den anställde och företaget enligt vilket den anställde åtar sig att återbetala redan utbetald ersättning om det i efterhand

visar sig att ersättningen med beaktande av exempelvis risker som materialiserats skulle ha justerats eller inte utbetalats alls. Som framhålls i lagrådsremissen är återkravsförfaranden inte särskilt lämpliga att införa mot bakgrund av hur svensk rätt är utformad. Finansinspektionen delar den uppfattningen. Det utesluter emellertid inte att framtida utbetalningar kan komma att behöva justeras i den mån det inte är tillräckligt att justera tidigare uppskjuten ersättning till noll. En regel som enbart ställer krav på att den uppskjutna delen ska justeras kan inte anses motsvara direktivets krav på att 100 procent av den rörliga ersättningen ska omfattas av malus- eller återkravsförfaranden. För att tillgodose direktivets krav på ett sätt som är förenligt med svensk rätt föreslås därför att regeln ändras till att omfatta all rörlig ersättning och inte bara den uppskjutna delen. Det är visserligen så att såväl den anställdes som affärsenhetens och företagets totala resultat ska ha beaktats redan vid beslutet om rörlig ersättning. I den mån dessa avvägningar inte visat sig tillräckliga tydliggörs att det inte bara är uppskjutna ersättningar som ska justeras utan att även utbetalningar ”up-front” kan behöva justeras om tidigare uppskjutna ersättningar inte ger tillräcklig möjlighet att justera den totala rörliga ersättningen.

Av 4 kap. 4 § ersättningsföreskrifterna framgår att såväl finansiella som icke-finansiella kriterier ska beaktas i bedömningen av den anställdes resultat. Som framgår av beslutspromemorian till ersättningsföreskrifterna så innebär icke-finansiella kriterier att företaget ska göra en kvalitativ bedömning av den anställdes arbetsinsats, t.ex. om denne har ett olämpligt riskbeteende. I de fall en anställds agerande har lett till betydande förluster, kan företaget rimligen inte underlåta att med hänsyn till detta justera den rörliga ersättningen. Såvitt avser lämpliga standarder för lämplighet och duglighet får även det anses rymmas i de kvalitativa avvägningar som företaget ska göra när det bedömer en anställds resultat. Finansinspektionen anser därför att de krav som kapitaltäckningsdirektivet ställer för hur företagen ska pröva om ersättning ska justeras redan framgår av befintliga regler. Något sådant krav behöver därför inte införas. De kriterier som ska ligga till grund för justering av ersättning i efterhand kan emellertid skilja sig från de som gäller för resultatbedömning generellt. Under alla omständigheter bör det vara tydligt för de anställda vilka överväganden företaget gör när ersättningen justeras. Företaget ska därför ange i sin ersättningspolicy vilka kriterier man använder för att justera den rörliga ersättningen. Därmed får direktivets krav anses vara uppfyllt.

I enlighet med kapitaltäckningsdirektivet ändras dessutom regeln till att endast omfatta anställda vars arbetsuppgifter har en väsentlig inverkan på företagets riskprofil. Ändringen är nödvändig eftersom all rörlig ersättning omfattas av bestämmelsen och inte bara ersättning som skjutits upp.

Inlösen av tidigare anställningskontrakt

Artikel 94.1 i) i kapitaltäckningsdirektivet anger att ersättningspaket relaterade till ersättning eller inlösen av tidigare anställningskontrakt måste stämma

överens med institutets långsiktiga intressen, inbegripet arrangemang för kvarhållande, uppskov, resultat och återkrav.

Finansinspektionen föreslår en ny regel i 2 kap. 10 § ersättningsföreskrifterna. Ändringen föreslås för att genomföra artikel 94.1 i) i kapitaltäckningsdirektivet. Bankföreningen har i sitt remissvar till kapitaltäckningsutredningen framhållit att det är oklart vad som avses med ersättningspaket i kapitaltäckningsdirektivet och att det inte framgår vilka parametrar den nya arbetsgivaren ska tillämpa vad gäller t.ex. resultat för ersättning som intjänats hos en annan arbetsgivare eller vad ett eventuellt återkrav ska relatera till³⁶. Innan Eba har utfärdat närmare vägledning om hur bestämmelsen bör tillämpas är Finansinspektionens uppfattning att arbetsgivarens framtida åtaganden gentemot den anställde såvitt avser ersättning ska vara förenliga med företagets ersättningspolicy och bestämmelserna i 4 kap. ersättningsföreskrifterna. Med ersättningspaket avses enligt Finansinspektionen alla former av ersättning som den nye arbetsgivaren utger eller utfäster sig att utge som en del i överenskommelsen för anställningen och som är avsedda att kompensera för sådan ersättning som den anställde annars skulle fått ta del av i sin tidigare anställning. Det vanligaste torde vara uppskjuten ersättning som den anställde enligt tidigare anställningsavtal förlorar sin rätt till vid en uppsägning. Vilka parametrar den nye arbetsgivaren ska använda har Finansinspektionen svårt att närmare redogöra för eftersom det torde bero på det enskilda fallet. Det åligger emellertid arbetsgivaren att säkerställa att beslut om eller utbetalning av ersättning utförs i enlighet med föreskrifternas bestämmelser.

2.3.3 Betydande företag, gruppbestämmelser och information på en webbplats

Överväganden rörande vilka företag som bör bedömas som betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet

I kapitaltäckningsdirektivet finns vissa krav som enbart gäller för kreditinstitut och värdepappersbolag som är ”betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet”. Detta gäller kraven på att en person i ledningsorganet endast får ha ett visst antal uppdrag enligt artikel 91.3, kraven på att inrätta ett riskutskott enligt artikel 76.3 och kravet på att inrätta en ersättningskommitté enligt artikel 95. De företag som är betydande ska dessutom enligt artikel 450.1 tillsynsförordningen offentliggöra kvantitativ information om ersättningar för medlemmar av företagets ledningsorgan.

---

³⁶ SOU 2013:65 om Förstärkta kapitaltäckningsregler

Frågan om hur många uppdrag en styrelseledamot eller verkställande direktör i ett betydande företag får ha är enligt förslaget i lagrådsremissen reglerat i lag. Någon definition av betydande företag finns inte i lagbestämmelsen. Däremot ger regeringen i motivtexten vägledning kring hur begreppet ska tolkas. Något bemyndigande för Finansinspektionen att i föreskrifter närmare precisera vilka företag som ska anses som betydande finns inte utan regeringen anger att Finansinspektionen i det enskilda fallet har att göra denna bedömning.³⁷

När det gäller de krav som utifrån riskhanterings- och ersättningshänseende ska ställas på betydande företag, anger regeringen att dessa bör genomföras genom föreskrifter inom ramen för befintliga bemyndiganden. I de fallen finns således inte några lagbestämmelser som anger att dessa krav endast ska tillämpas på betydande företag utan denna avgränsning måste göras på föreskriftsnivå. Regeringen anger dock även i detta sammanhang att det bör ankomma på Finansinspektionen att i det enskilda fallet ta ställning till vilka företag som är betydande.

Finansinspektionens överväganden

En definition av ”betydande företag” och ett krav på att sådana företag ska inrätta en ersättningskommitté finns redan idag i ersättningsföreskrifterna. Där anges att ett företag ska anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet om det har riskvägda tillgångar som uppgår till, eller överstiger, 500 miljarder kronor på balansdagen för föregående räkenskapsår. Definitionen innebär att endast de fyra storbankerna i dag anses vara betydande i fråga om storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Som angetts ovan har dock regeringen klart uttalat att det bör ankomma på Finansinspektionen att i det enskilda fallet ta ställning till vilka företag som är att anse som betydande. Regeringen har också valt att inte införa någon definition på lagnivå i anslutning till de krav på betydande företag som endast regleras i lag. Detta talar för att avsikten inte är att Finansinspektionen i föreskrifter ska definiera vilka företag som ska anses vara betydande. Enligt Finansinspektionens bedömning bör i linje med detta definitionen av betydande företag i ersättningsföreskrifterna tas bort.

Med anledning av att definitionen i ersättningsföreskrifterna tas bort finns anledning för Finansinspektionen att närmare redogöra för vilka överväganden myndigheten kommer att göra vid bedömningen av om ett företag är betydande och därmed kommer att träffas av de särskilda krav som gäller för sådana företag.

Finansinspektionen noterar att regeringen i lagrådsremissen för ett resonemang kring vad som utgör betydande företag och att regeringen inte verkar anse att

³⁷ Se s. 176, lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>.

den avgränsning som definitionen i ersättningsföreskrifterna innebär är felaktig. Regeringen anför t.ex. att den definition som används i ersättningsföreskrifterna kan tjäna som ett riktmärke för när ett institut storleksmässigt kan betraktas som betydande.³⁸ Regeringen pekar dock på att bedömningen av om ett institut är betydande bör utgå från samtliga rekvisit ”storlek, intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet” och dessa rekvisit bör vara kumulativa.

Finansinspektionen anser att en bedömning av om de ovan angivna rekvisiten är uppfylla kan göras utifrån flera olika kriterier. Bedömningen skulle t.ex. kunna göras utifrån hur många anställda företaget har, vilken typ av verksamhet det bedriver, hur stor gränsöverskridande verksamhet det har och andra liknande kriterier. Att i varje enskilt fall beakta en mängd olika kriterier riskerar dock att leda till en komplex och oförutsägbar tillämpning.

Bedömningen av vad som ska utgöra ett betydande företag bör utgå från syftet med de aktuella bestämmelserna och vilka företag som kraven är avsedda att tillämpas på. De krav som aktualiseras för betydande företag går längre än de generella regler om riskhantering och ersättning som gäller för alla företag. De företag som inte anses betydande kommer alltså fortfarande att omfattas av de allmänna kraven på riskhantering, styrning och kontroll med mera. Även för dessa företag införs utökade krav på riskhantering vid genomförandet av kapitaltäckningsdirektivet. Detta talar sammantaget för att de särskilda krav som ska gälla för betydande företag är avsedda att tillämpas på ett fåtal företag som har en särställning på de finansiella marknaderna. Således bör bara en mycket begränsad krets av företag anses vara betydande.

Den hållning som anges i stycket ovan ligger i linje med regeringens uppfattning att syftet med företagsstyrningsreglerna (enligt artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet) förefaller vara att träffa de institut som är att betrakta som så centrala att deras ledningsorgan måste hålla högsta klass för att tillgodose allmänna samhällsintressen och förhindra enskilda instituts fallissemang.³⁹ Vidare anser regeringen att betydande företag bör vara färre än de som kan komma att anses som systemviktiga. Även om detta resonemang förs i anslutning till det föreslagna lagkravet om att begränsa antalet uppdrag för styrelseledamöter och verkställande direktörer i betydande företag, anser Finansinspektionen att det bör beaktas även vid myndighetens tillämpning av begreppet betydande företag i relation till de krav för betydande företag som kommer att genomföras genom föreskrifter. I kapitaltäckningsdirektivet används ju i samtliga dessa fall begreppet betydande företag för att avgränsa tillämpningsområdet för bestämmelserna. Avsikten måste därför anses vara att reglerna ska träffa samma företag.

³⁸ Ibid, s. 167 f.

³⁹ Se s. 167, lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>.

Även i en bedömning som baseras på att rekvisiten för vad som utgör ett betydande företag ska vara kumulativa anser Finansinspektionen att storlekskriteriet är av störst betydelse. Med utgångspunkt i det svenska finansiella systemets nuvarande struktur anser Finansinspektionen därför att storlekskriteriet i dagsläget är en tillräcklig indikator för bedömningen, som innebär att även de andra rekvisiten är uppfyllda. Finansinspektionen anser därmed att definitionen i ersättningsföreskrifterna fortfarande utgör en väl avvägd avgränsning för vilka företag som är betydande med avseende på såväl storlek som intern organisation och verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Definitionen är dessutom enkel att tillämpa och den är förutsägbar för företagen. Finansinspektionen är mån om att dessa förhållanden inte nämnvärt förändras. Även om definitionen tas bort från ersättningsföreskrifterna kommer den därför tjäna som utgångspunkt för Finansinspektionens bedömning av vilka företag som är betydande. Mot bakgrund av hur regeringen uttalar sig i lagrådsremissen kan det dock finnas anledning att i det enskilda fallet väga in andra faktorer för det fall starka skäl talar för det.

Sammanfattningsvis är det Finansinspektionens uppfattning att bedömningen av huruvida ett företag är att anse som betydande även fortsättningsvis ska göras utifrån de kriterier som anges i den definition som idag finns i ersättningsföreskrifterna men som nu föreslås tas bort. Detta gäller både i förhållande till de krav som finns i den föreslagna lagen och de krav som finns i de föreslagna föreskrifterna. I dagsläget kommer därmed fyra företag att anses som betydande. Om ett företag av andra skäl än storleken på de riskvägda tillgångarna skulle uppnå en sådan särställning på marknaden att det bör omfattas av de krav som avser betydande företag, kan det dock finnas anledning att i det enskilda fallet göra avsteg från denna tillämpning. Finansinspektionen kommer i sådana fall, inom ramen för den löpande tillsynen, påtala detta för företaget.

Gruppbestämmelser och tillämpning av kraven på gruppnivå

Enligt gruppkravsbestämmelserna i artiklarna 109.2 och 109.3 i kapitaltäckningsdirektivet ska moder- och dotterföretag som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet uppfylla kraven i artiklarna 74–96 på gruppnivå eller undergruppsnivå för att säkerställa att deras styrformer, processer och rutiner är enhetliga och väl integrerade och att alla data och upplysningar som är av betydelse för tillsynen kan tas fram. Moder- och dotterföretag som omfattas av kapitaltäckningsdirektivet ska även införa de ovan nämnda styrformerna, processerna och rutinerna i sina dotterföretag som inte omfattas av kapitaltäckningsdirektivet. Denna skyldighet gäller dock inte om tillämpningen av sådana styrformer, processer och rutiner strider mot lagen i det tredje land där dotterföretaget är etablerat.

Bestämmelser om gruppkrav finns idag i kapitaltäckningslagen. Regeringen har dock föreslagit att kapitaltäckningslagen ska upphöra och har i stället föreslagit att det i 3 kap. 4 § i den nya lagen (2014:xx) om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag tas in en bestämmelse om krav på gruppnivå.

Kapitaltäckningslagen innehåller även bestämmelser om vad som utgör en finansiell företagsgrupp. I samband med att kapitaltäckningslagen upphör försvinner detta begrepp. I de fall begreppet i dagsläget används i föreskrifterna om riskhantering, styrning och kontroll, i värdepappersföreskrifterna eller i ersättningsföreskrifterna föreslår Finansinspektionen att det ersätts av de nya begreppen ”konsoliderad situation” eller ”gruppnivå” och ”undergruppsnivå”, vilka används beroende på situation och utformning av relevant föreskriftsbestämmelse.

Den nya gruppkravsbestämmelsen i den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag innebär att moder- och dotterföretag som står under tillsyn ska uppfylla kraven om riskhantering och genomlysning i 6 kap. 2 § första stycket och 3 § LBF samt 8 kap. 4 § första stycket och 5 § LVM på gruppnivå eller undergruppsnivå. Av detta följer att företagen även ska tillämpa de föreskriftsbestämmelser som preciserar lagkraven på gruppnivå eller undergruppsnivå. Bestämmelser som tydliggör detta införs därför i 1 kap. 1 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 1 kap. 1 § värdepappersföreskrifterna, 1 kap. 2 § föreskrifterna om hantering av operativa risker, 1 kap. 2 § föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem samt genom ändringar i 1 kap. 3 § ersättningsföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår således att det i de aktuella föreskrifterna tas in en bestämmelse som anger att föreskrifterna, eller delar av föreskrifterna, i enlighet med vad som gäller enligt 3 kap. 4 § lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag ska tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

Av de aktuella föreskrifterna är det endast ersättningsföreskrifterna som idag innehåller en bestämmelse om gruppkrav (se 1 kap. 3 §). Denna bestämmelse hänvisar i sin tur till kapitaltäckningslagen som nu föreslås upphävas. Som nämns ovan föreslår regeringen att en ny bestämmelse om gruppkrav införs i den nya lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Mot bakgrund av detta behöver bestämmelsen i ersättningsföreskrifterna justeras.

Frågan om gruppkrav berördes i samband med att föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll antogs. Någon bestämmelse om gruppkrav infördes dock inte i föreskrifterna mot bakgrund av att det då ännu inte stod klart hur regeringens förslag till genomförande av gruppkravsbestämmelserna i kapitaltäckningsdirektivet såg ut. Värdepappersföreskrifterna innehåller inte någon bestämmelse om gruppkrav motsvarande det som nu föreslås. Inte heller föreskrifterna om hantering av operativa risker eller föreskrifterna om

informationssäkerhet, it-verksamhet, och insättningssystem innehåller någon sådan bestämmelse. I samtliga dessa föreskrifter bör därför motsvarande bestämmelse som i ersättningsföreskrifterna införas.

Gruppkravet som finns i den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag utgår från begreppen ”gruppnivå” och ”undergruppsnivå” vilka används i artikel 109 och som finns definierade i artikel 4.1 punkt 48 och 49 tillsynsförordningen. ”Gruppnivå” och ”undergruppsnivå” omfattar företag som ingår i den konsoliderade situationen enligt artikel 18 tillsynsförordningen. Gruppkraven ska således gälla för företag som omfattas av den konsoliderade situationen. Detta motsvarar i stort sett vad som tidigare kallades finansiell företagsgrupp och tillämpningsområdet för gruppkravet torde därför i sak inte innebära någon förändring. För en närmare redogörelse för vad som avses med konsoliderad situation hänvisas till Finansinspektionens beslutspromemoria av den 10 december 2013.⁴⁰

Den föreslagna föreskriftsbestämmelsen tydliggör att respektive föreskrifter, i den omfattning som anges, ska tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå. I en och samma grupp kan det ingå både kreditinstitut och värdepappersbolag. Alla företag ska på individuell nivå tillämpa de föreskrifter som gäller för den egna företagstypen. Mot bakgrund av att det finns kreditinstitut som även bedriver värdepappersrörelse har det genom en tidigare ändring av värdepappersföreskrifterna klargjorts att kreditinstitut med tillstånd att driva värdepappersrörelse ska tillämpa värdepappersföreskrifterna för den del av verksamheten som avser värdepappersrörelse, utom bestämmelserna i 6 och 9 kap.⁴¹ De bestämmelser i värdepappersföreskrifterna som ska omfattas av hänvisningen till lagens gruppkravsbestämmelse föreslås begränsas till reglerna i 6 kap. På individuell nivå bör det därför inte uppstå några konflikter eller oklarheter om vilka regler som gäller för ett särskilt företag. Eftersom relevanta krav i föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och i värdepappersföreskrifterna är så pass lika bör det inte heller uppstå några väsentliga konflikter när föreskrifterna tillämpas på grupp- eller undergruppsnivå.

Vad avser föreskrifterna om informationssäkerhet, it-verksamhet och insättningssystem föreslår Finansinspektionen att bestämmelserna om insättningssystem i 4 kap. inte ska omfattas av hänvisningen till lagens gruppkravsbestämmelse. Reglerna i kapitlet tar sikte på att företagen ska kunna leverera information till Riksgälden. Eftersom banker, kreditmarknadsbolag och värdepappersbolag är de enda företagstyper som får tillhandahålla inlåningskonton, och följaktligen ska ha it-system för detta, blir det inte aktuellt att tillämpa dessa bestämmelser på gruppnivå.

⁴⁰ Beslutspromemoria angående nya föreskrifter om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag, s. 12 ff.

⁴¹ Se Finansinspektionens beslutspromemoria av den 17 februari 2014.

Kravet om att tillhandahålla viss information på en webbplats

Enligt artikel 96 i kapitaltäckningsdirektivet ska institut som upprätthåller en webbplats där förklara hur de uppfyller kraven i artiklarna 88–95 i direktivet. Kravet i artikel 96 i kapitaltäckningsdirektivet ska enligt regeringen genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag.⁴² Finansinspektionen föreslår därför att kravet om publicering av viss information införs i 2 kap. 14 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll, 6 kap. 5 c § värdepappersföreskrifterna och 2 kap. 11 § ersättningsföreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår nya bestämmelser i föreskrifterna som innebär att företag som har en webbplats där ska förklara hur det organiserar och styr sin verksamhet. Företaget ska även förklara hur dess styrelse, styrelseledamöter och verkställande direktör uppfyller kraven på tillräcklig kunskap, insikt, erfarenhet och lämplighet. Det som företagen ska förklara enligt 2 kap. 12 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll och 6 kap. 5 c § värdepappersföreskrifterna är hur de uppfyller kraven i de lagbestämmelser och föreskriftsbestämmelser som motsvarar kraven i artiklarna 88 och 91 i kapitaltäckningsdirektivet.

Finansinspektionen föreslår även en ny regel i 2 kap. 11 § i ersättningsföreskrifterna om att företagen, om de har en webbplats, där ska offentliggöra information om hur de uppfyller föreskrifternas krav på ersättningspolicy och ersättningssystem. Det som företagen ska förklara enligt 2 kap. 11 § i ersättningsföreskrifterna är hur de uppfyller kraven i ersättningsföreskrifterna och andra lagbestämmelser som motsvarar kraven i artiklarna 92–95 i kapitaltäckningsdirektivet. För närvarande är det fråga om de föreslagna reglerna om maximal kvot på rörlig ersättning i LBF och LVM.

Finansinspektionen anser dock att även företag som inte har en webbplats ska kunna tillhandahålla den information som omfattas av de föreslagna bestämmelserna ovan. Finansinspektionen föreslår därför att det i ovan nämnda bestämmelser även införs ett krav på att företag som inte upprätthåller en webbplats ska kunna tillhandahålla motsvarande information till allmänheten. Detta krav går utöver det minimikrav som framgår av kapitaltäckningsdirektivet.

2.4 Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering

Av 6 kap. 1 och 2 §§ LBF följer att ett kreditinstituts rörelse ska bedrivas på sådant sätt att dess förmåga att fullgöra sina förpliktelser inte äventyras. Av det

---

⁴² Se lagrådsremissen av den 3 april 2014, <http://www.regeringen.se/sb/d/18592/a/238131>.

följer en skyldighet dels att se till att rörelsens risknivå och kapitalstyrka (soliditet) är i paritet med varandra, dels upprätthålla en tillräcklig likviditet. Vidare framgår av 6 kap. 2 § LBF att kreditinstitutet ska ha en intern process för att bedöma vilket behov av kapital som behövs för att täcka institutets samtliga risker, det vill säga kreditinstitutet ska ha en kapitalutvärderingsprocess. Dessa skyldigheter ska enligt 6 kap. 4 a § LBF tillämpas i proportion till arten och omfattningen av företagets verksamhet och hur komplex denna verksamhet är. Motsvarande bestämmelser för värdepappersbolag har införts i 8 kap. 4 och 6 §§ LVM. Finansinspektionen har även möjlighet att föreskriva om vilka uppgifter företag ska lämna in till inspektionen för dess tillsynsverksamhet, se 5 kap. 2 § 9 förordning (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 61 förordning (2007:572) om värdepappersmarknaden.

Nedan följer en redogörelse för Finansinspektionens förslag till nya och ändrade föreskrifter om intern kapital- och likviditetsutvärdering för kreditinstitut och värdepappersbolag. Finansinspektionens förslag i denna del gäller inte för betalningsinstitut, fondbolag med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning enligt 1 kap. 4 § lagen (2004:46) om värdepappersfonder, förvaltare av alternativa investeringsfonder med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning enligt 3 kap. 2 § lagen (2013:561) om förvaltare av alternativa investeringsfonder och Svenska skeppshypotekskassan. Detta eftersom dessa företag inte tillämpar LBF och LVM.

2.4.1 Dokumentation av företagets interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocess

Finansinspektionen föreslår att det i 10 kap. 1 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar införs krav på att företagen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det samlade behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen, dvs. den interna kapital- och likviditetsutvärderingsprocessen och resultatet av den. Vidare framgår av den föreslagna bestämmelsen att dokumentet ska förmedla en heltäckande bild av företagets verksamhet och de risker den ger upphov till.

Företaget ska i dokumentet beskriva vilken typ av kapital som behövs för att täcka kapitalbehovet för respektive risk. Finansinspektionen förväntar sig att företagen tydligt anger om respektive risk täcks av kärnprimärkapital, övrigt primärkapital eller supplementärkapital. Företaget ska dessutom kunna ange om kapitalbehovet täcks av annat förlustabsorberande kapital än det kapital som enligt tillsynsförordningen får ingå i kapitalbasen.

Finansinspektionen föreslår också att detta dokument ska innehålla uppgifter om företagets bedömning av vilket likviditetsbehov företaget har. Beskrivningen ska åtminstone innehålla företagets bedömning av storleken och sammansättningen av dess likviditetsreserv samt en redogörelse för de åtgärder företaget har vidtagit eller avse att vidta för att hantera en stressad

likviditetssituation. Finansinspektionens krav avseende hantering om likviditetsrisker kan man läsa mer om i föreskrifterna (FFFS 2010:7) om hantering av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag.

En kapital- och likviditetsutvärderingsprocess måste kunna anpassas till det enskilda företags förutsättningar och därför innehåller inte föreskrifterna någon detaljreglering av hur dokumentet ska utformas utan innehåller endast de mest grundläggande kraven.

Finansinspektionen föreslår även i 10 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att detta dokument ska upprättas minst årligen, eller oftare om förutsättningarna som ligger till grund för kapital- och likviditetsutvärderingen ändrats så väsentligt att bedömningen av behovet som gjorts i dokumentet inte längre är rättvisande. Förutsättningarna kan komma att ändras inte bara genom utvecklingen inom företaget, utan även till följd av till exempel ändringar i marknaden och ändrade lagar och regler som styr verksamheten.

Finansinspektionen anser att det är viktigt att företagen beskriver verksamheten och de därmed sammanhängande riskerna, dokumenterar sin interna utvärdering av kapital- och likviditetsbehov samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Eftersom Finansinspektionen vill vara tydlig med vilka regler som gäller föreslår inspektionen att detta krav införs genom föreskrifter. Företagens dokumentation kommer ge Finansinspektionen en god uppfattning om företagens bedömning av sitt kapital- och likviditetsbehov och kommer ligga till grund för inspektionens utvärdering av företagens interna utvärderingsprocesser.

Det är värt att notera att förslaget inte innehåller något krav på att detta dokument ska skickas in till Finansinspektionen. Finansinspektionen kommer däremot att begära in och granska dessa dokument inom ramen för den löpande tillsynen. Att dessa dokument då redan finns upprättade kommer leda till en effektivare tillsyn.

Finansinspektionen har inte tidigare ställt krav på företag att i samband med sin interna kapitalutvärdering dokumentera sitt behov av likviditet på samma sätt som de har behövt göra avseende kapitalbehovet. Likviditetsrisker har visat sig bidra starkt till de problem som finansiella företag ställdes inför under den senaste finansiella krisen. Detta sammantaget med de skäl som anges ovan gör att Finansinspektionen anser att företagen ska dokumentera sin bedömning av vilken likviditetsrisk de är eller kan bli exponerade för och vilket behov av likviditet de därmed har. Likviditetsbehovet kan dels mötas av en tillräckligt stor likviditetsreserv, dels av andra åtgärder som vidtagits, eller kan vidtas, för att hantera en stressad likviditetssituation. Enligt Finansinspektionen är det lämpligt att denna information ingår i samma dokument som beskriver den interna kapitalutvärderingen.

2.4.2 Rapportering av internt bedömt kapitalbehov

Finansinspektionen föreslår att företag ska rapportera uppgifter om sitt internt bedömda kapitalbehov (pelare 2-kapitalbehov) till Finansinspektionen i en ny rapporteringsföreskrift som kallas Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov. I remissen den 26 mars 2014 föreslog Finansinspektionen att Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2008:14) om rapportering av kvartals- och årsbokslutsuppgifter (nedan föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter) upphävs och ersätts med en ny föreskrift. Finansinspektionens förslag till föreskrifter om rapportering av internt bedömt kapitalbehov ersätter rapportering av uppgifter enligt bilaga 1, avsnitt F i de nuvarande föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter.

Föreskrifterna förslås gälla för kreditinstitut och värdepappersbolag som ska rapportera uppgifterna både på individuell nivå och på gruppnivå. Förslaget innebär att det nu gällande undantaget i föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter för finansiella företagsgrupper som ingår i en koncern vars balansomslutning överstiger 500 miljarder kronor upphör, varför även dessa grupper föreslås rapportera enligt de nya föreskrifterna.

Det internt bedömda kapitalbehovet föreslås enligt 3 § rapporteras fördelat på åtta specificerade riskområden som kan kompletteras i en övrig post för det fall att företag beräknar ett kapitalbehov för ett riskområde som inte framgår av specifikationen i rapporten. De risker som Finansinspektionen föreslår att företagen ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov för återfinns i artikel 79, 81–85 i kapitäläckningsdirektivet. Utöver de risker som stadgas i direktivet föreslår också Finansinspektionen att företag ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov för risker förknippade med utlåning med säkerhet i svenska bostadsfastigheter (bolån) och kapitalbehov för pensionsrisk. De företag som tar hänsyn till diversifieringseffekter när de beräknar sitt internt bedömda kapitalbehov ska rapportera detta i en särskilt angiven cell i blanketten.

Finansinspektionen vill också följa hur stor andel av det internt bedömda kapitalbehovet som täcks av olika typer av kapital. Företagen ska därför rapportera hur stor del av kapitalbehovet som täcks med kärnprimärkapital, summan av övrigt primärkapital och supplementärkapital samt övrigt förlustabsorberande kapital.

Företag ska enligt förslaget till 4 § rapportera information om företagets internt bedömda kapitalbehov varje kvartal på det sätt som närmare anges på myndighetens webbplats. Företagen ska rapportera så uppdaterade uppskattningar av kapitalbehovet som möjligt vid rapporteringstillfället.

Finansinspektionen anser att standardiserad rapportering av det internt bedömda kapitalbehovet kommer att främja en bättre kvalitet i Finansinspektionens översyn och utvärdering av företagens interna

kapitalutvärderingar. Finansinspektionen gör en bedömning av huruvida företagen har kapital som till belopp, slag och fördelning är tillräckligt för att täcka arten och nivån på de risker som det är eller kan komma att bli exponerat för, vilket finns reglerat i 6 kap. 2 LBF. Vidare behöver spårbarheten i dagens rapportering förbättras. Fritextrader ersätts i förslaget med specificerade rader som kan följas över tid, vilket underlättar för Finansinspektionen att göra sin bedömning av företagets internt bedömda kapitalbehov.

Finansinspektionen föreslår att de nya föreskrifterna träder ikraft den 15 juli 2014, kort efter att kraven på att rapportera FINREP-paketet börjar gälla. Detta innebär att rapportering enligt de nya föreskrifterna för första gången ska göras per balansdagen den 30 september 2014 med sista rapportering per 31 oktober 2014. I likhet med standardrapporten har företagen mellan cirka 30–50 dagar på sig att lämna rapporten räknat från den balansdag som rapporten avser.

Tiden för företagen att anpassa rapporteringen efter de föreslagna förändringarna kommer därmed att vara kortare än vanligt. Finansinspektionen anser emellertid att rapporteringen bör starta så snart som möjligt för att undvika glapp i rapporteringen, då standardrapporten och därmed avsnitt F föreslås upphöra att gälla från och med rapporteringen för det tredje kvartalet.

3 Konsekvenser

Finansinspektionen redogör nedan för de konsekvenser som den reglering som föreslås i denna promemoria bedöms få för olika aktörer. Avsnittet inleds med en redogörelse för vilka företag som omfattas och därefter en beskrivning av konsekvenserna för dessa företag. Konsekvenser för små företag behandlas särskilt. I nästkommande avsnitt beskrivs konsekvenserna för konkurrensen på marknaden, konsekvenserna för konsumenter, investerare och samhälls-ekonomi. Slutligen beskrivs konsekvenserna för Finansinspektionen.

De regler som Finansinspektionen föreslår är i stor utsträckning baserade på EU-direktiv eller är en följd av att myndigheten behöver komplettera andra EU-regler. Det går inte att helt separera konsekvenserna av den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag, den föreslagna lagen om kapitalbuffertar och andra författningar från konsekvenserna av de föreskrifter som nu föreslås. Föreskrifterna är i stor omfattning endast en precisering av de krav som återfinns i tillsynsförordningen, den föreslagna lagen om tillsyn över kreditinstitut och värdepappersföretag och den föreslagna lagen om kapitalbuffertar. I redogörelsen nedan tas därför i viss mån hänsyn även till konsekvenserna av de föreslagna lagarna.

3.1 Berörda företag

Finansinspektionens förslag berör cirka 320 företag. Förslaget påverkar också cirka 77 grupper (tidigare benämnda finansiella företagsgrupper). Reglerna riktas främst mot de 91 banker, 43 kreditmarknadsbolag och cirka 121 värdepappersbolag som står under Finansinspektionens tillsyn. Även 30 fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och för närvarande fyra AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning berörs av förslagen. Reglerna berör i begränsad omfattning även 25 betalningsinstitut och tre institut för elektroniska pengar. Även Svenska skeppshypotekskassan omfattas av regler i förslaget. Förslaget till ändringar i redovisningsföreskrifterna påverkar dessutom 30 filialer till utländska institut.

De företag som omfattas av detta förslag är väldigt varierande i storlek. Den största av storbankerna har totala tillgångar på koncernnivå om 5 585 miljarder kronor och den minsta av storbankerna har totala tillgångar om 1 820 miljarder kronor. Den största av de övriga bankerna, kreditmarknadsbolagen och värdepappersbolagen har totala tillgångar om cirka 300 miljarder kronor och Sveriges minsta värdepappersbolag har endast totala tillgångar om 1,5 miljarder kronor.

Finansinspektionens förslag kan även indirekt påverka ett antal andra företag, till exempel moder- och dotterföretag till institut som inte själva tillämpar kapitaltäckningsregler men som påverkas av krav som ställs på företag inom samma grupp.

3.2 Konsekvenser för företagen

De ändringar som föreslås i denna promemoria omfattar flera olika typer av ändringar som är ett led i det svenska genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet och det kan konstateras att olika regler slår olika för olika typer av företag. Detta avsnitt innehåller flera underavsnitt som försöker beskriva hur olika regeländringar påverkar de berörda företagen.

För att sätta Finansinspektionens förslag i sitt sammanhang bör det noteras att EU-kommissionen har gjort en konsekvensanalys beträffande sina förslag till tillsynsförordning och kapitaltäckningsdirektiv.⁴³ Kommissionen drar sammantaget slutsatsen att kostnaderna för att anpassa sig till tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet, räknat i brist på kärnprimärkapital, till 2019 kan uppgå till 460 miljarder euro eller 2,9 procent av den europeiska banksektorns riskvägda tillgångar.⁴⁴ Regeringen har även i lagrådsremissen gjort en konsekvensanalys av vad införandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet innebär.⁴⁵

Både kommissionen och regeringen gör en sammantagen bedömning att konsekvenserna av de föreslagna reglerna är positiva för finanssektorn som helhet. I lagrådsremissen anges vidare att de enskilda instituten gynnas av ett finansiellt system med större motståndskraft, men att instituten kan uppleva nackdelar, bland annat genom att de måste hålla mer kapital än vad de annars skulle ha valt.

Offentliggörande

De ökade kraven på företag att offentliggöra information är en grundläggande del av kapitaltäckningsregelverket och avsikten är huvudsakligen att förbättra marknadsdisciplinen för företag genom att ge marknadsaktörer tillgång till mer och bättre information om företagets risker och finansiella ställning.

Finansinspektionen förslag avseende offentliggörande av information i föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar innehåller till övervägande del liknande krav som redan ställs på företagen i föreskrifterna om offentliggörande. Finansinspektionen föreslår även i 8 kap. 2 § föreskrifterna om tillsynskrav och kapitalbuffertar att nya krav på offentliggörande av

---

⁴³ Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 949 final och Commission Staff Working Paper Impact Assessment, Brussels, 20.7.2011 SEC(2011) 952 final

⁴⁴ Senare beräkningar gjorda av Eba baserade på information rapporterat den 30 juni 2013 uppskattar en kostnad, räknat i brist på kärnprimärkapital, på cirka 36 miljarder euro. Eba har utfört sin analys på underlag från 174 europeiska banker, <http://www.eba.europa.eu/-/eba-publishes-results-of-the-basel-iii-monitoring-exercise-as-of-30-june-2013>

⁴⁵ <http://www.regeringen.se/sb/d/18203/a/238130>

information införs. De uppgifter som föreslås ska offentliggöras avseende gruppens rättliga struktur, styrning och organisationsstruktur bedöms leda till ökade kostnader för företag för att samla in, kontrollera och publicera de nya uppgifterna. De bestämmelser som Finansinspektionen föreslår avseende den information som företagen ska offentliggöra kvartalsvis utökas något mot de krav som i dag finns i föreskrifterna om offentliggörande. Däremot borde de ökade kostnaderna vara begränsade eftersom det inte rör sig om några nya uppgifter utan sådana som företagen redan idag tar fram för att kunna rapportera information till behöriga myndigheter, internt inom företaget eller för offentliggörande i andra dokument.

Finansinspektionen föreslår även ändringar i redovisningsföreskrifterna om vilka upplysningar som företagen ska lämna i sin årsredovisning, koncernredovisning eller delårsrapport. Förslaget innebär att kraven på upplysningar i årsredovisningarna ökas något. Det faktum att uppgifterna finns i årsredovisningen leder även till att revisorerna granskar upplysningarna. Detta kan leda till något utökade revisionskostnader. Finansinspektionen bedömer dock de som relativt små.

Finansinspektionen bedömer att de ökade kostnaderna för företagen avseende offentliggörande av information huvudsakligen består av administrativa engångskostnader för att uppdatera mallar och system.

Kapitalbuffertar

De företag som föreslås undantas från krav på att hålla en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert behöver inte hålla det kärnprimärkapital som behövs för att uppfylla kravet på en sådan buffert. Finansinspektionen föreslår i 9 kap. 1 § föreskrifterna om tillsyns krav och kapitalbuffertar att värdepappersbolag, fondbolag och AIF-förvaltare med tillstånd för diskretionär portföljförvaltning som kategoriseras som små och medelstora ska undantas från krav på en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert. Det är 155 företag som omfattas av det föreslagna undantaget. Därtill kommer även grupper som undantas om de grupperna enbart består av företag som på individuell nivå undantas från kravet.

Finansinspektionen föreslår att små och medelstora företag ska definieras som företag som sysselsätter färre än 250 personer och har en balansomslutning som inte överstiger 43 miljoner euro per år. Definitionen av små och medelstora företag ska enligt kapitaltäckningsdirektivet göras utifrån kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag. Det är per den 31 december 2013 fem företag som kommer över gränsen på en balansomslutning på 43 miljoner euro per år. Det är dock bara ett värdepappersföretag som också kommer över gränsvärdet på 250 anställda och som därmed omfattas av krav på en institutsspecifik kontracyklisk kapitalbuffert.

Om man antar att Finansinspektionen skulle ålägga krav på en kontracyklisk kapitalbuffert på 2,5 procent på de företag som omfattas av det föreslagna undantaget och baserat på detta beräknar hur mycket kärnprimärkapital dessa skulle behöva hålla om de skulle omfattas av kravet, så skulle det ytterligare kärnprimärkapital som den finansiella sektorn skulle behöva hålla per den sista december 2013 uppgå till ca 560 mkr. Det totala kärnprimärkapitalet som företagen hade behövt hålla om alla företag hade omfattats av buffertkravet hade då varit 0,07 procent högre. Mätt i mängden kärnprimärkapital i det svenska finansiella systemet så utgör det föreslagna undantaget inte ett hot mot den finansiella stabiliteten i Sverige, vilket är en förutsättning för att få undanta företag från krav på en kontracyklisk kapitalbuffert.

Finansinspektionen har dock inte föreslagit att dessa företag undantas från bestämmelser om kapitalkonserveringsbufferten i 3 kap. buffertlagen. Eftersom kapitalkonserveringsbufferten uppgår till 2,5 procent av totalt riskvägt exponeringsbelopp innebär detta att dessa företag ska hålla ytterligare ca 560 mkr i kärnprimärkapital jämfört med om de hade undantagits. Den faktiska effekten blir dock mindre eftersom de flesta företag redan håller mer kapital än tillsynsförordningens minimikapitalkrav. Att inte undanta dessa företag från krav på kapitalkonserveringsbuffert innebär att några företag, baserat på siffrorna per den 31 december 2013, inte kommer att ha tillräckligt med kärnprimärkapital respektive totalt kapital för att uppfylla ställda krav. Det är 12 stycken företag som behöver öka mängden kapital för att klara minimikapitalkraven i tillsynsförordningen och buffertkraven. Ingen av dessa företag skulle bryta mot minimikraven enligt tillsynsförordningen. Däremot skulle de inte uppfylla de totala kapitalbaskraven inklusive buffertkraven. Dessa företag skulle därmed få restriktioner på bl.a. utdelningar och skulle behöva beräkna sitt högsta förfogandebelopp och lämna in en kapitalkonserveringsplan till Finansinspektionen. Finansinspektionen anser att för att värna konsumentskyddet behöver även små och medelstora värdepappersbolag, fondbolag med diskretionär portföljförvaltning och AIF-förvaltare med diskretionär portföljförvaltning ha en extra buffert för att hantera förluster under dåliga tider. Därför undantas inte några företag från krav på kapitalkonserveringsbuffert.

I den nyss publicerade promemorian om kapitalkrav för svenska banker⁴⁶ har Finansinspektionen uppskattat effekterna av olika föreslagna kapitalbuffertar för de tio största svenska bankerna. De totala tillgångarna för dessa tio företag utgör ca 96 procent av de totala tillgångarna för samtliga företag som berörs av de föreslagna föreskrifterna. De buffertar som omfattas av beräkningen är kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent, en systemriskbuffert på 3 procent

---

⁴⁶ FI (2014), *Kapitalkrav för svenska banker*. Publicerad på fi.se den 8 maj 2014, FI Dnr 14-6258.

i pelare 1 och den kontracykliska kapitalbufferten.⁴⁷ Effekterna har uppskattats baserat på data som avser första kvartalet 2014 för storbankerna och helåret 2013 för de sex övriga företagen. Beräkningarna rör gruppnivån.

Finansinspektionens beräkningar visar följande om kapitalbehovet för de tio största svenska bankerna. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent ger upphov till ett kapitalbehov på drygt 79 miljarder kronor. Den systemriskbuffert på 3 procent som föreslås gälla från 1 januari 2015 för de fyra storbankerna medför ett kapitalbehov på ca 89 miljarder kronor. Slutligen innebär ett antagande om ett kontracyklisk kapitalbuffertriktvärde på 1,5 procent ett kapitalbehov på ca 18 miljarder kronor. Det kan återigen noteras att de tio största svenska bankerna i stor utsträckning redan har förberett sig för de kommande kraven och redan har anpassat sin kapitaltäckning.

Sammanfattningsvis innebär de nya bestämmelserna om kapitalbuffertar generellt att företagen behöver hålla mer kapital än tidigare. Detta bidrar till att minska sannolikheten för att finansiella kriser uppstår. Att företagen håller buffertar gör att de har kapacitet att möta större oförväntade förluster. Det ger handlingsfrihet i stressade situationer, för bankerna såväl som för de statliga myndigheter som hanterar finansiella kriser och minskar därmed riskerna för samhällsekonomin.

Bolagsstyrning och riskhantering

Att ta fram en återhämtningsplan kommer innebära kostnader för företagen. Dessa kostnader är dock välmotiverade, även utifrån företagets perspektiv, eftersom upprättandet av en sådan plan skapar bättre förutsättningar för att undvika att en situation uppstår där de tvingas försättas i avveckling.

Att inrätta ett riskutskott bör inte innebära väsentligt ökade kostnader för de fyra grupper som omfattas av kravet. De företag som anses vara betydande bör redan idag ha inrättat ett riskutskott eller i vart fall arbetsformer som liknar ett riskutskott. Finansinspektionen bedömer därför att införandet av detta krav får en begränsad effekt på företagets verksamhet och kostnader.

Finansinspektionen föreslår att det i 5 kap. 5 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll respektive 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna införs ett nytt stycke enligt vilket styrelsen, och riskutskottet om ett sådant har inrättats, ska fastställa arten, mängden, formatet och frekvensen när det gäller den riskinformation som den/de ska få ta emot. Det föreslås även ett tillägg i 6 kap. 7 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll respektive i 6 kap. 7 § värdepappersföreskrifterna som klargör att kontrollfunktionerna ska rapportera även till riskutskottet. Bestämmelserna säkerställer att styrelsen och riskutskottet får den riskinformation som de behöver. Det är svårt att bedöma

---

⁴⁷ I avsaknad av ett fastställt kontracykliskt buffertvärde har buffertriktvärdet på 1,5 procent använts i beräkningen.

kostnaderna för förslaget men Finansinspektionen uppskattar att företagen kan få vissa administrativa engångskostnader, t.ex. för att uppdatera relevanta styrdokument.

Värdepappersbolag med komplex och omfattande verksamhet kommer enligt förslaget att behöva tillsätta en oberoende högre chef att leda funktionen för riskhanteringen. De företag som kommer omfattas av detta krav bör i stor utsträckning redan ha tillsatt en sådan position. För de företag som behöver tillsätta denna position kan förslaget innebära kostnader för rekrytering och avlöning av ytterligare personal.

Att, i enlighet med sin införda mångfaldspolicy, beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid utnämningen av styrelseledamöter torde inte innebära några större kostnader för företagen. Att ta fram en mångfaldspolicy kan dock innebära en mindre administrativ engångskostnad.

Enligt förslaget ska bestämmelsen i 2 kap. 10 § föreskrifterna om styrning, riskhantering och kontroll kompletteras så att det också blir tydligt att ett företag ska ha rutiner för åtskillnad av arbetsuppgifter och förebyggande av intressekonflikter. Att införa sådana rutiner bedömer inte Finansinspektionen kommer att leda till några större kostnader eftersom företag redan i dag bör ha sådana rutiner.

Ersättning

De ändringar i reglerna om företagens ersättningar i kapitaltäckningsdirektivet som bedöms få störst konsekvenser för företagen är regler om maximal storlek på den rörliga ersättningen i förhållande till den fasta ersättningen, vilka anställda som ska omfattas av de mer ingripande reglerna om rörlig ersättning samt eventuellt om ett större antal företag ska behöva använda aktier eller andra instrument i ersättningssystemen på ett större antal anställda än vad som följer av nuvarande regelverk. Det sistnämnda beror på hur Eba väljer att tolka direktivet och utforma de riktlinjer som ska ligga till grund för regelns tillämpning. Finansinspektionen föreslår därför att de aktuella reglerna i 4 kap. 7 § ersättningsföreskrifterna tillämpas som tidigare i avvaktan på vägledning från Eba. Konsekvenser av eventuella regeländringar i det avseendet kommer därför att behöva bedömas i ett senare skede. Såvitt avser direktivets regler om den rörliga ersättningens maximala storlek kommer sådana begränsningar att följa av lag varför de föreslagna ändringarna i ersättningsföreskrifterna i sig inte medför några konsekvenser i detta avseende. Antalet anställda som kommer omfattas av reglerna om rörlig ersättning kan komma att öka till följd av de tekniska standarder som kommissionen ska anta. Föreskriftsändringarna i sig medför emellertid inga konsekvenser eftersom det grundläggande kravet på att företagen ska analysera vilka anställda som ska omfattas är oförändrat jämfört med vad som gäller idag.

Den nya bestämmelsen i 2 kap. 2 a § innebär att företagen i ersättningspolicyn blir skyldiga att ange tydliga skillnader mellan kriterierna för fastställande av

lön respektive rörlig ersättning. I den mån företagen inte redan har tydliggjort sådana skillnader kommer bestämmelsen innebära en viss administrativ kostnad till följd av att ersättningspolicyn behöver justeras. Därutöver innebär de föreslagna ändringarna i 4 kap. 10 § att företagen i sin ersättningspolicy ska ange kriterier för hur företaget justerar rörlig ersättning i efterhand. Företagen ska redan enligt nuvarande regler ha dokumenterade finansiella och icke-finansiella kriterier för bedömning av resultat när ersättning ska beslutas. Företagen torde rimligen även redan ha fastställda kriterier för när ersättningen ska justeras i efterhand. Ett nytt krav på att företagen ska ha fastställda och dokumenterade kriterier för justering av rörlig ersättning torde därför inte innebära några särskilda konsekvenser. Genom att regeln föreslås omfatta all rörlig ersättning, och inte bara den uppskjutna delen, kommer företagen sannolikt att på ett bättre sätt kunna säkerställa att den rörliga ersättning som betalas ut är anpassad till de faktiska resultat som ersättningen baseras på. Den praktiska konsekvensen av det torde vara att företagen löper mindre risk att betala ut omotiverade ersättningar. Vissa mindre administrativa kostnader av engångskaraktär kan dock uppkomma.

Av den nya bestämmelsen i 2 kap. 11 § framgår att företagen ska offentliggöra information om hur företagen lever upp till kraven i ersättningsföreskrifterna. De flesta kreditinstitut och värdepappersbolag upprätthåller enligt Finansinspektionens bedömning en webbplats. Att ta fram den information som omfattas av de föreslagna bestämmelserna och lägga ut den på webbplatsen torde inte innebära några större kostnader för företagen. Inte heller de företag som inte har någon webbplats borde drabbas av några större kostnader av kravet på att kunna tillhandahålla den aktuella informationen.

Därutöver föreslås att det i 2 kap. 7 § tydliggörs att garanterad rörlig ersättning endast får förekomma i undantagsfall i samband med nyanställning samt en ny regel i 2 kap. 10 § som innebär att ersättningspaket som används i syfte att ersätta eller lösa in tidigare anställningskontrakt överensstämmer med företagets ersättningspolicy och ersättningsföreskrifterna. Dessa ändringar innebär inga ålägganden för företagen eller krav på att andra åtgärder behöver vidtas, utan enbart begränsningar i företagets ersättningssystem. Kostnaderna för de eventuella justeringar som företagen behöver göra i sina ersättningspolicyer med anledning av dessa bedöms marginella.

Bankföreningen har i sitt remissvar till kapitaltäckningsutredningen framhållit att det är oklart vad som avses med ersättningspaket i kapitaltäckningsdirektivet och att det inte framgår vilka parametrar den nya arbetsgivaren ska tillämpa vad gäller t.ex. resultat för ersättning som intjänats hos en annan arbetsgivare eller vad ett eventuellt återkrav ska relatera till.⁴⁸ Innan Eba har utfärdat närmare vägledning om hur bestämmelsen bör tillämpas är Finansinspektionen av uppfattningen att arbetsgivarens framtida åtaganden

---

⁴⁸ SOU 2013:65 om Förstärkta kapitaltäckningsregler

gentemot den anställde såvitt avser ersättning ska vara förenliga med företagets ersättningspolicy och bestämmelserna i 4 kap. ersättningsföreskrifterna. Med ersättningspaket avses enligt Finansinspektionens mening alla former av ersättning som den nye arbetsgivaren utger eller utfäster sig att utge som en del i överenskommelsen för anställningen och som är avsedda att kompensera för sådan ersättning som den anställde annars skulle fått ta del av i sin tidigare anställning. Det vanligaste torde vara uppskjuten ersättning som den anställde enligt tidigare anställningsavtal förlorar sin rätt till vid en uppsägning. Vilka parametrar den nye arbetsgivaren ska använda har Finansinspektionen svårt att närmare redogöra för eftersom det torde bero på det enskilda fallet. Det åligger emellertid arbetsgivaren att säkerställa att beslut om eller utbetalning av ersättning utförs i enlighet med föreskrifternas bestämmelser.

Mot bakgrund av att grundläggande bestämmelser om hantering av de risker som ersättningssystem kan medföra har varit i kraft sedan 1 januari 2010 torde det vara sällsynt att företag behöver överta åtaganden som inte i allt väsentligt är förenliga med föreskrifterna. Företagen ska dessutom under 2010 och 2011 ha rapporterat till Finansinspektionen om eventuella förpliktelser som inte är förenliga med föreskrifterna. Av de uppgifter som Finansinspektionen mottagit i detta avseende framkommer inte heller några omständigheter som tyder på att regeln skulle vålla några särskilda problem. Några betydande konsekvenser av praktisk art bedöms därför inte heller särskilt sannolika.

Information om företagens interna kapital- och likviditetsutvärdering

Finansinspektionen föreslår att det i föreskrifter införs krav på att företag minst årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det samlade behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen. Föreskrifterna tydliggör de grundläggande kraven på vad ett sådant dokument ska innehålla. Alla företag ska redan ha en process för att dokumentera det internt bedömda kapitalbehovet. Detta innebär att förslaget inte medför några kostnader för företagen. Det kan dock vara vissa företag som behöver utöka den dokumentation de hittills har sammanställt för att uppfylla de krav som ställs i de föreslagna föreskrifterna.

Finansinspektionen föreslår även att företag varje kvartal ska rapportera sitt internt bedömda kapitalbehov till inspektionen. Denna rapportering ersätter rapportering av uppgifter enligt bilaga 1, avsnitt F i de nuvarande föreskrifterna om rapportering av bokslutsuppgifter och medför inga väsentliga kostnader.

3.3 Konsekvenser för mindre företag

I lagrådsremissen lyfter regeringen fram att de administrativa kostnaderna som tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet medför kan väga tyngre för mindre institut då de enligt regeringen sannolikt har svårare att utnyttja skalfördelar för de kostnader som är förknippade med att uppfylla de nya kapitaltäckningsreglerna.

Finansinspektionens förslag till offentliggörande av information gäller för alla företag oavsett storlek. Mängden och typen av information som offentliggörs påverkas emellertid av företagets storlek och komplexitet. Mindre företag behöver rimligtvis inte offentliggöra lika mycket information som större företag. Därmed blir även kostnaderna lägre. De regler som Finansinspektionen föreslår skiljer sig därtill inte markant från de bestämmelser som gäller redan i dag enligt tillsynsförordningen och föreskrifterna om offentliggörande.

Så som beskrivits ovan undantas vissa mindre företag från att behöva hålla kapital för att möta krav på en kontracyklisk kapitalbuffert. Detta innebär en lättnad för dessa företag.

Vad gäller förslagen om bolagsstyrning och riskhantering bör det noteras att kostnaderna som beskrivits ovan bör bli betydligt lägre för många mindre företag som inte behöver ha en omfattande återhämtningsplan, inrätta något riskutskott eller rekrytera och avlöna någon oberoende högre chef att leda funktionen för riskhanteringen i värdepappersbolag.

I huvudsak medför ersättningsföreskrifterna konsekvenser för företag som har ersättningssystem med rörlig ersättning. Det är därför nödvändigtvis inte bara relativt stora företag som behöver tillämpa de mer ingripande reglerna om rörlig ersättning utan även små företag med komplex verksamhet och ett litet antal anställda. Eventuella administrativa kostnader väger alltså inte tyngre för vissa företag på grund av dess storlek utan på grund av hur de har valt att utforma sina ersättningssystem. De föreslagna ändringarna bedöms emellertid medföra relativt små administrativa kostnader oavsett företagets storlek.

De föreslagna föreskrifterna om att företagen minst årligen i ett särskilt dokument ska beskriva sin bedömning av det samlade behovet av kapital och likviditet samt vilka processer och metoder företaget använder för den bedömningen kan komma att innebära att de mindre företagen behöver göra vissa förändringar i den dokumentation de hittills har upprättat. Den nya bestämmelsen tydliggör enbart vad företagen redan idag ska göra och därmed förväntar sig Finansinspektionen inte att förslaget ska leda till några större kostnader för företagen.

Finansinspektionens förslag om rapportering av internt bedömt kapitalbehov innebär att alla företag, även mindre, får engångskostnader. För de företag som har den allra enklaste verksamheten borde dessa kostnader vara små eftersom mycket arbete görs manuellt. Dock kan de nya kraven som ställs på rapportering leda till att även mindre företag behöver investera i IT-lösningar för att kunna efterleva kraven, vilket då kommer leda till engångskostnader för nya system.

3.4 Konsekvenser för konkurrensen på marknaden

Syftet med tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet är att bl.a. uppnå en stabilare banksektor. Regeringen och Finansinspektionen har föreslagit att reglerna genomförs i Sverige utan övergångsbestämmelser. Regeringen skriver i lagrådsremissen att de svenska instituten sammantaget kan dra fördel av en stabilare finanssektor. Finansiell stabilitet och ökad motståndskraft i och med höjda kapitalkrav stärker marknadens förtroende för de svenska företagen och ger ökad internationell konkurrenskraft.

Regeringen skriver vidare i lagrådsremissen att en ytterligare konsekvens av de nya och högre kapitalkraven är att konkurrensen på den svenska bankmarknaden i någon mån kan komma att utjämnas. Genom kravet på högre kapitaltäckning minskar risken för att staten ska behöva bidra med finansiella resurser för att rädda institut. Värdet av den implicita statsgarantin som finns för de svenska storbankerna kommer sålunda att minska, vilket främst gynnar de mindre instituten i Sverige. Vidare skriver regeringen att andra aktörer på finansmarknaden generellt kommer att gynnas av en jämnare konkurrenssituation, på samma sätt som konsumenter i allmänhet tjänar på en bättre konkurrens mellan företag.

Vad gäller förslagen om bolagsstyrning, riskhantering och ersättningar bedömer Finansinspektionen att dessa får små konsekvenser för konkurrensen på marknaden.

3.5 Konsekvenser för konsumenter, investerare och samhällsekonomin

Av lagrådsremissen framgår att den viktigaste konsekvensen av högre kapitaltäckningskrav i de svenska instituten är ett säkrare finansiellt system i Sverige och i resten av EU.

Finansinspektionen föreslår att företagen kvartalsvis ska offentliggöra viss information kring kapitaltäckning och risk. Detta kommer vara positivt för konsumenter, investerare och samhällsekonomin i stort. Det är viktigt att dessa intressenter oftare än en gång per år får information om företagens kapitalstatus.

I likhet med vad som gäller för kapitalbaskraven innebär förslagen avseende bolagsstyrning och riskhantering i förlängningen ett säkrare finansiellt system. Detta gäller t.ex. förslagen om att företag ska upprätta en återhämtningsplan och att betydande företag ska inrätta ett riskutskott. Förslagen kanske inte får några omedelbara och synbara konsekvenser för konsumenter, investerare eller samhällsekonomin i stort. Förbättringen av riskhanteringen kommer dock i förlängningen att gynna konsumenter, investerare såväl som samhällsekonomin.

3.6 Konsekvenser för Finansinspektionen

För Finansinspektionen innebär genomförandet av tillsynsförordningen och kapitaltäckningsdirektivet ytterligare kostnader för bland annat ökade tillsynsåtgärder för att kontrollera att företagen följer de nya reglerna samt ökade kostnader för att kunna ta emot nya rapporter och för att rapportera dessa vidare till Eba. Vidare behöver Finansinspektionen göra investeringar i egna system för att på ett effektivt sätt kunna analysera den inrapporterade informationen. Ändringarna kommer utifrån Finansinspektionens erfarenhet också att medföra en rad frågor avseende tillämpning av regelverket, i synnerhet frågor från mindre företag. Detta innebär att resurser kommer att tas i anspråk för att hantera frågeställningarna.

Trots att det redan i dag finns föreskrifter som kräver inrapportering av internt bedömt kapitalbehov innebär Finansinspektionens förslag ett ökat behov av tillsyn och analys. Detta eftersom mer uppgifter tas in jämfört med de rapporteringskrav som gäller i dag.

Finansinspektionens uppskattar att det merarbete som krävs för att möta de krav som ställs till följd av dessa föreskrifter uppgår till cirka tre heltidstjänster på helårsbasis.